

Fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji i uvod u fiskalizaciju eRačuna

Neven Baica, mag. oec.

U ovom članku pojašnjavamo dva različita sustava fiskalizacije koje od 1. rujna 2025. godine regulira novi Zakon o fiskalizaciji.

1. Uvod

U Narodnim novinama broj 89/2025 objavljen je **Zakon o fiskalizaciji** (u daljnjem tekstu **ZoF**) čijim stupanjem na snagu prestaje važiti *Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom* (Nar. nov., br. 133/12, -114/23),

Ovaj članak detaljno pojašnjava koje sve promjene donosi **ZoF** u odnosu na *Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom*. Pri tumačenju izmjena koje donosi, osim objavljenim tekstom *ZoF-a*, koristili smo se i:

- pojašnjenjima danim u uvodnom dijelu Prijedloga Zakona u fiskalizaciji te pojašnjenjima vezanim uz pojedine članke Prijedloga Zakona (u daljnjem tekstu **Pojašnjenja**) te
- odgovorima na pitanja postavljenih u okviru rasprave na portalu *eSavjetovanja* objavljenih u istom materijalu (u daljnjem tekstu: **Savjetovanje** ili **odgovori u sklopu Savjetovanja**).

U članku smo prenijeli korisne podatke i grafičke prikaze dane u dokumentima objavljenim na stranicama Porezne uprave i to:

- PDF dokumenta "e-računi–Fiskalizacija 2.0–Usporedba F1–F2"; (u daljnjem tekstu: dokument **Usporedba**, te
- odgovore s PDF dokumenta "e-računi–Fiskalizacija 2.0–Pitanja i odgovori Prijedlog Zakona o fiskalizaciji_Porezna uprava 05-2025", u daljnjem tekstu **Odgovori**.

1.1. Fiskalizacija od srpnja 2013. do prosinca 2025.

Fiskalizacija računa danas i zaključno do 31. kolovoza 2025. provodi se temeljem odredbi:

- Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 i 114/23); u daljnjem tekstu: Stari¹ Zakon),

¹ Premda nije u potpunosti prikladno Zakon koji je na snazi u trenutku pisanja ovog članka nazvati "stari", na navedenom inzistiram radi jednostavnosti i činjenice da je svrha ovog članka na pripremi ispunjavanja obveze fiskalizacije

- Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 146/12, 46/17, 70/20, 1/21, 144/21, 125/22 i 1/24; u daljnjem tekstu Stari Pravilnik), te

Od prve primjene ovog propisa bilo je značajnih izmjena kojima su razrađivani tehnički detalji fiskalizacije, ali i uvedeni novi dijelovi koji se bave fiskalizacijom pratećeg dokumenta, fiskalizacijom naplate preko samonaplatnih uređaja i fiskalizacijom napojnica.

Neovisno o promjenama, osnovna ideja fiskalizacije temeljem odredbi navedenih propisa bila je ista. Obavješćavanje Porezne uprave o svakom izdanom računu za sve oblike plaćanja osim izravnog plaćanja na transakcijski račun, što je pokriveno pojmom, *promet gotovinom*, odnosno *plaćanjem u sredstvima koja se smatraju prometom gotovine*².

Obveznikom fiskalizacije po članku 3. smatra se:

- fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak te
- pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.

Osnova primjene obveza iz navedenog Zakona i Pravilnika sažeto je pojašnjena u mišljenjima koje su objavili Savjetnici Ministarstva financija–Porezne uprave:

od 1. rujna 2025. kada će danas aktualni Zakon u fiskalizaciji u prometu gotovinom biti u cijelosti neprimjenjiv.

- Promet gotovinom prema odredbama Starog zakona je plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.

“Svi obveznici fiskalizacije za potrebe fiskalizacije moraju prilagoditi sadržaj računa te način numeriranja broja računa, donijeti interni akt o poslovnim prostorima s opisom (poslovni prostor, adresa, oznaka radnog dana i radnog vremena te načina numeriranja brojeva) te istaknuti upozoravajuću naljepnicu. Od ovih obveznika fiskalizacije samo oni koji naplaćuju račune sredstvima koja se smatraju gotovinom, provode i fiskalizaciju izdavanja računa na način da izdaju račune putem prilagođenih naplatnih uređaja i dostavljaju ih elektroničkim putem kako bi se računi ovjerali u Poreznoj upravi, te istim putem šalju i poruke o poslovnim prostorima, sukladno odredbama članaka 15. i 16. Zakona.”

Iz ovog je jasno vidljivo da su se obveznici fiskalizacije zapravo mogli podijeliti na dvije vrste obzirom na opseg obveza, što smo detaljno pojasnili u članku objavljenom u časopisu RiPup br. 4/2019. U ostalim stručnim člancima na temu fiskalizacije pojasnili smo detalje fiskalizacije prometa gotovinom, a izdvojeno su praćena i područja poput *fiskalizacije pratećeg dokumenta, fiskalizacije preko samonaplatnog uređaja*, te ograničenja plaćanja u gotovom novcu.

ističemo...

Premda su *ZoF-om* mnogi detalji fiskalizacije ostali nepromijenjeni, treba istaći da je promijenjena sama suština odredbi, osobito u dijelu koji se odnosi na obveznika fiskalizacije i samog predmeta fiskalizacije.

U potpoglavljima uvodnog dijela dajemo kratki pregled promjena koje donose odredbe *ZoF* o fiskalizaciji, dok se u 2. i 3. poglavlju bavimo detaljima dva potpuno odvojena sustava fiskalizacije koje uvodi *ZoF*.

1.2. Osnovno o novom Zakonu o fiskalizaciji

ZoF se sastoji od pet dijelova, ali je bitno naglasiti da se odredbama novog zakona propisuju dva potpuno odvojena sustava fiskalizacije. U prvom dijelu *ZoF-a* daju se opće odredbe, te se definiraju pojmovi bitni za razumijevanje odredbi *ZoF-a*. Pojmovnik je zbog uvođenja novog sustava fiskalizacije znatno povećan u odnosu na pojmovnik Starog Zakona.

U slijedeća dva dijela su odredbe koje propisuju dva potpuno odvojena sustava fiskalizacije koji se razlikuju i u programskom rješenju i obuhvatu podataka kao i traženih učinaka. Tako:

- **DIO II. Zakona** propisuje sustav izdavanja računa u krajnjoj potrošnji i njegovu fiskalizaciju dok
- **DIO III. Zakona** propisuje sustav fiskalizacije eRačuna.

U ovom članku detaljno se bavimo sustavom fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji, te u poglavlju 2. ovog članka prenosimo sve odredbe relevantne za postupak izdavanja i fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji, te detaljno pojašnjavamo razlike u odnosu na odredbe Starog zakona.

U poglavlju 3. prenosimo odredbe koje uređuju izdavanje, razmjenu i primanje eRačuna te njegovu fiskalizaciju. Obzirom da se radi o potpuno novom sustavu fiskalizacije čije primjena počinje 1. siječnja 2026, u ovom članku pojašnjavamo samo osnove ovog sustava.

ističemo...

Obzirom da se radi o novom sustavu čija primjena počinje 1. siječnja 2026, dok će se s testiranjem sustava započeti 1. rujna 2025., u postupku smo analize odredbi koje se odnose na taj sustav fiskalizacije, te ćemo uočene detalje, stavove i eventualne primjedbe iznijeti na Webinaru (više o tome u poglavlju 4. ovog članka)

U četvrtom dijelu su zajedničke odredbe u koji sadrži poglavlja: Nadzor, Zabrana obavljanja djelatnosti, Sigurnost, korištenje podataka i pristup podacima, Pristup podacima poreznih obveznika, Postupovne odredbe te Odredbe o prekršajima, dok su u petom dijelu prijelazne i završne odredbe. U ovom članku ne bavimo se odredbama danih u navedenim poglavljima.

1.3. Osnovno o fiskalizaciji u krajnjoj potrošnji

Fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji propisana je odredbama II. dijela Zakona kao modularni oblik fiskalizacije koji se primjenjuje već punih 12 godina. Radi se o postupku kojim se u Sustav za fiskalizaciju dostavljaju podaci iz računa te propisuje provedba ostalih mjera koje provode obveznici fiskalizacije računa, a u svrhu uvođenja efikasnog nadzora ostvarenog prometa u krajnjoj potrošnji.

ističemo...

Za ovaj model fiskalizacije, se u Pojašnjenjima ističe da se odnosi **isključivo na obveznike fiskalizacije računa koji posluju prema krajnjoj potrošnji (engl. business to customers, B2C³ segmentu).**

Premda tekst novog *ZoF-a* sadrži dosta izmjena, velik dio izmjena u vezi fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji odnosi se na **promjenu fokusa sa prometa gotovinom na promet u krajnjoj potrošnji** koja uključuje sve oblike naplate. Primjeri promjena takvih pojmova su slijedeći:

- 1) **račun za promet u gotovini** ⇨ **račun u krajnjoj potrošnji** ili samo **račun**⁴,
- 2) **naplatni elektronički uređaj** ⇨ **elektronički uređaj**,
- 3) **operater na naplatnom uređaju** ⇨ **operater**,
- 4) **dostavljanje Ministarstvu financija, Poreznoj upravi** ⇨ **dostavljanje u Sustav za fiskalizaciju**

Dio promjene je i češće korištenje pojma **obveznik fiskalizacije računa** umjesto pojma **obveznik fiskalizacije**, kako bi se istako da se radi o odredbi koja se odnosi na fiskalizaciju računa u krajnjoj potrošnji. S tim u vezi naglašavamo i na značajnu promjenu u terminologiji pojma račun. Naime, račun je sada definiran kao **račun koji se izdaje isključivo krajnjem potrošaču**, što znači da pojam račun i pojam eRačun treba jasno razlikovati. Iz navedenog proizlazi da svaku odredbu koja sadrži riječ račun treba razumjeti kao odredbu

3 Kratica B2C postala je i kod nas uobičajena za opis odnosa poslovnog subjekta (business) sa krajnjim potrošačem (customer), no obzirom da se radi o kratici čije se objašnjenje temelji na stranom jeziku, te da kratica nije dio pravnih normi u RH, u nastavku teksta je nećemo koristiti.

4 Pojam račun je definiran kao račun koji se isključivo izdaje u krajnjoj potrošnji (ne odnosi se na eRačun). Kako bi bolje razlikovali ovu bitnu promjenu u terminologiji, na mnogim mjestima umjesto pojma "račun" koristimo pojam "račun UKP"

koja se isključivo bavi fiskalizacijom računa u krajnoj potrošnji, a ne fiskalizacijom eRačuna.

ističemo...

Dakle, obveznik fiskalizacije računa dužan je fiskalizirati svaki račun koji se izdaje u krajnoj potrošnji, neovisno o iznosu na koji račun glasi.

1.4. Osnovno o eRačunu i fiskalizaciji eRačuna

Glavna novina *ZoF-a* u odnosu na Stari Zakon je uvođenje potpuno novog oblika fiskalizacije – fiskalizacije eRačuna.

Radi se o postupku fiskalizacije koje će se također obavljati preko programskog rješenja, a koje će obuhvatiti gotovo sve odnose u kojima su i isporučitelj i primatelj isporuke poslovni subjekti, odnosno u kojima niti na jednoj strani sudionik nije građanin, odnosno krajnji potrošač.

Ovaj sustav je novina koja zapravo pokreće postupak digitalizacije kompletnog poslovanja obveznika takve fiskalizacije, te je predviđeno njegovo postupno uvođenje, dok je konačni cilj ovog sustava praćenje u realnom vremenu svih izdanih računa, kao i svih primljenih računa, te njihove naplate, s ciljem sastavljanja takozvanih predefiniраниh poreznih prijava, kako bi se ubrzalo izvještavanje u poreznom sustavu RH, te povećala mogućnost njenog ispravnog provođenja.

ističemo...

Postupak fiskalizacije eRačuna je postupak koji se obavlja isključivo u odnosima **B2B** i **B2G**⁵.

Ovim sustavom bavimo se u poglavlju 3. ovog članka.

1.5. Tri datuma stupanja na snagu

Premda neke odredbe *ZoF-a* stupaju na snagu 1. rujna 2025., za velik broj odredbi predviđena je odgoda primjene. Tako prema članku 80. *ZoF-a* zakon stupa na snagu **1. rujna 2025., osim koje navodimo u nastavku.**

Odredbe koje stupaju na snagu **1. siječnja 2026.** su:

- članka 3. (u dijelu koji se odnosi na transakcijski račun),
- članka 4. stavka 1. točke 3. (u dijelu koji se odnosi na skelne prijelaze na unutarnjim vodama),
- članka 4. točke 7. (u dijelu koji se odnosi na mjenjačke poslove) i
- članka 4. točke 13.,
- članka 16. stavka 8.,
- članka 20. stavka 4.,
- članka 22. stavka 2.,
- članaka 33. do 43.,
- članka 45.
- članaka 47. do 57.,
- članka 58. stavka 1.,
- članka 64.,

5 Kratice B2B i B2G koriste se u slučaju kada se radi o odnosu između dva poslovna subjekta (business to business) i kada se radi o odnosu poslovnog subjekta s predstavnicima vlasti i javnih tijela (business to government), a koje su također postale uobičajene. Obzirom da se radi o kraticama čije se objašnjenje temelji na stranom jeziku, te da nisu dio pravnih normi u RH, u nastavku teksta ih neće koristiti.

- članka 65. stavaka 2. i 3.,
- članka 68.,
- članka 71. stavka 1. točaka 3. i 4.,
- članka 72. stavka 1. točaka 9. i 10.,
- članka 73. stavka 1. točke 9., točaka 17. i 18. i točaka 21. do 24.

Odredbe koje stupaju na snagu **1. siječnja 2027.** su:

- članka 38. stavka 1. točaka 2. i 3. i
- članaka 54. do 56. u dijelu koji se odnosi na izdavanje eRačuna putem aplikacije MIKROeRačUN.

U okviru Pojašnjenja dan je i rokovnik uvođenja obveza iz odredbi *ZoF-a*. Tako bi se sustav fiskalizacije nadograđivao na sljedeći način:

- 1) u dijelu fiskalizacije računa u krajnoj potrošnji:
 - **od 1. rujna 2025.** omogućava se radi provedbe fiskalizacije računa korištenje digitalnih certifikata izdanih od strane pružatelja usluga povjerenja/pouzdanih pružatelja usluga povjerenja u Republici Hrvatskoj
 - **od 1. rujna 2025.** ukida se dostava podataka o poslovima prostorima putem obrasca Prijave podataka u sustav fiskalizacije
 - **od 1. rujna 2025.** ukida se mogućnost dostave podatka o čeku kao načinu plaćanja
 - **od 1. rujna 2025.** ukida se fiskalizacija pratećih dokumenata, od 1. siječnja 2026. postupak fiskalizacije primjenjuje se na sve obveznike fiskalizacije u krajnoj potrošnji neovisno o načinu plaćanja
 - **od 1. siječnja 2026.** započinje obveza fiskalizacije u djelatnosti prodaje u kojoj se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica
 - **od 1. siječnja 2026.** ovjera uvezane knjige računa provodi se slanjem zahtjeva putem sustava ePorezna te se pojednostavljuje postupak prijave podataka o poslovnom prostoru koji se odnose na radno vrijeme i radne dane
- 2) u dijelu izdavanja i fiskalizacije eRačuna u poslovanju poreznih obveznika:
 - **od 1. rujna 2025.** svi obveznici razmjene eRačuna i informacijski posrednici imat će mogućnost testirati sposobnost vlastitih sustava za razmjenu eRačuna, fiskalizaciju eRačuna i elzvjestavanje kako bi bili spremni na primjenu ovoga Zakona od 1. siječnja 2026.,
 - **od 1. siječnja 2026.** uvodi se obveza izdavanja i zaprimanja eRačuna za porezne obveznike u sustavu PDV-a uz obvezu zaprimanja eRačuna za trgovačka društva, obrtnike, slobodna zanimanja, tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika koji nisu u sustavu PDV-a,
 - **od 1. siječnja 2027.** uvodi se obveza izdavanja eRačuna za trgovačka društva, obrtnike, slobodna zanimanja, tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika koji nisu u sustavu PDV-a.

2. Fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji

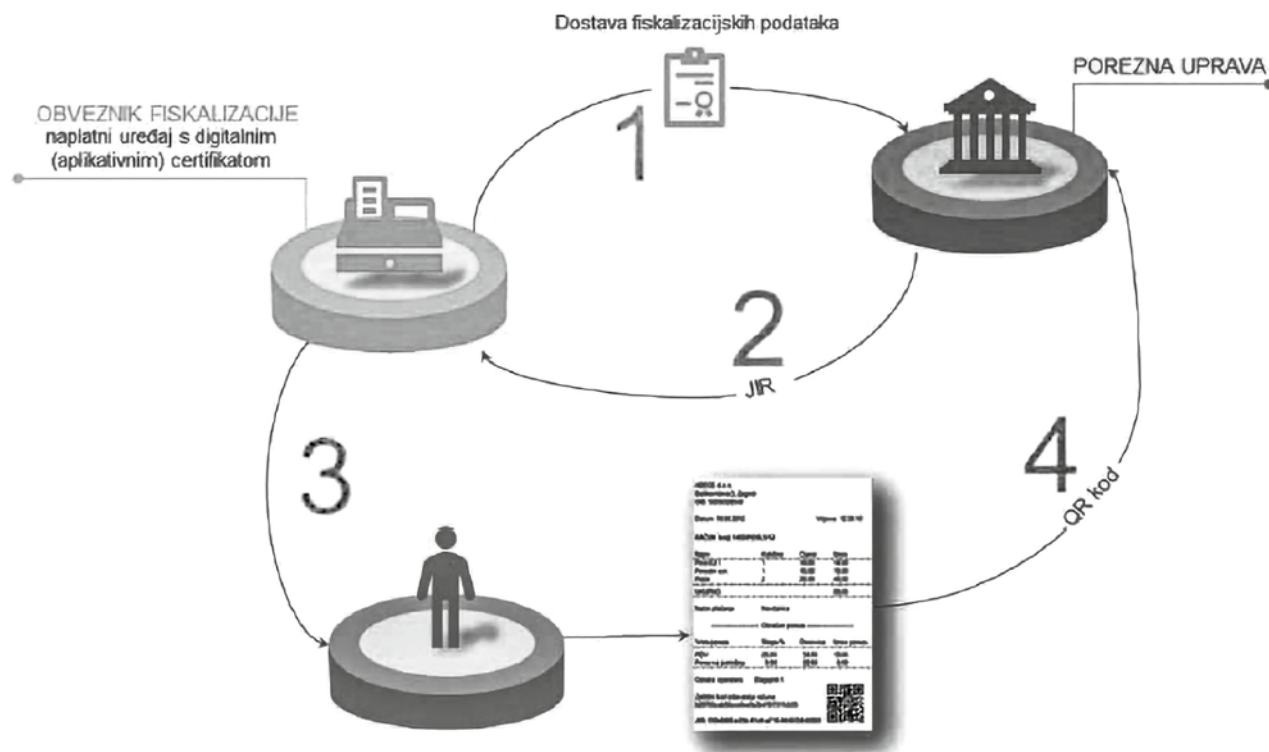
Fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji provodi se na sustavu koji se u Hrvatskoj primjenjuje već punih 12 godina. Dakle za ovu vrstu plaćanja na tržištu su već dostupna programska rješenja na temelju kojih se do sada provodila fiskalizacija računa za promet gotovinom, a od 1. rujna 2025. provoditi će se obveza fiskalizacije računa UKP.

Sama definicija fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji dana je u čl. 2. st. 1. toč. 12. ZoF-a:

“Fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji (u daljnjem tekstu: »fiskalizacija računa«) je postupak kojim se u Sustav za fiskalizaciju dostavljaju podaci iz računa te provedba ostalih mjera koje provode obveznici fiskalizacije računa, kako bi se omogućio učinkovit nadzor ostvarenog prometa u krajnjoj potrošnji.”

Model sustava fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji grafički je prikazan u dokumentu **Usporedba F1-F2** na slijedeći način:

Fiskalizacija - model

Slika 1: Model fiskalizacije u krajnjoj potrošnji

- 1) U trenutku izdavanja računa, automatizirano programsko rješenje naplatnog uređaja (blagajne) izdvaja set podataka iz računa i šalje fiskalizacijsku poruku Poreznoj upravi
- 2) Porezna uprava određuje JIR i vraća na naplatni uređaj
- 3) Naplatni uređaj nastavlja s izdavanjem računa koji sadrži JIR
- 4) Građanin može provjeriti je li račun prijavljen Poreznoj upravi.

Dakle, radi se o postupku koje se obavlja preko programskog rješenja za fiskalizaciju računa koje može biti i potpuno automatizirano. Preko navedenog programskog rješenja se u postupku izdavanja računa u krajnjoj potrošnji, a prije njegovog uručjenja kupcu, u Sustav fiskalizacije dostavlja poruka potpisanu digitalnim certifikatom s podacima o računu. Obvezniku fiskalizacije na isto mjesto vraća Sustav za fiskalizaciju vraća poruku, koja u slučaju kada sustav prihvati fiskalizaciju kao ispravnu sadrži Jedinstveni identifikator računa (JIR). Ova oznaka ispisuje se na račun u tom obliku i kroz QR kod, te se preko njih u bilo kojem trenutku može obaviti i provjera da li je takav račun proveden kroz ovaj sustav fiskalizacije.

ističemo...

Kako bi olakšali razumijevanje i razlikovanje ovog postupka fiskalizacije od fiskalizacije eRačuna, **za fiskalizaciju računa u krajnjoj potrošnji koristit ćemo izraz "fiskalizacija računa UKP"**

Kako smo već istakli radi se o sustavu koji je uveden u srpnju 2013 godine, a čija se zadnja verzija primjenjuje i danas. **Najznačajnija promjena u sustavu odnosi se na promjenu fokusa sa prometa gotovinom, na svaku naplatu isporuka dobara i usluga koju poduzetnik obavi krajnjem potrošaču.** Ovoj značajnoj promjeni posvećujemo poglavlje 2.1. ovog članka. Samo definiranje obveznika fiskalizacije računa UKP nije se promijenilo, ali su se promijenili neki izuzetci od navedene fiskalizacije, o čemu detaljno pišemo u poglavlju 2.2. ovog članka. Sve ostale promjene *fiskalizacije računa UKP* pojasnili smo u poglavlju 2.3. ovog članka.

2.1. Promet u krajnjoj potrošnji umjesto prometa gotovinom

Temeljna promjena u sustavu fiskalizacije računa UKP je terminološki. Naime, prema Starom Zakonu osnova ovog sustava bila je fiskalizacije prometa gotovinom. Obzirom da se u *ZoF-u* obveza proširuje na sva plaćanja, **nema više potrebe za izrazom "promet gotovinom" te je u *ZoF-u* ukinut, dok se članku 2. sada definira izraz "promet u krajnjoj potrošnji" dok je pojmu "račun" dano uže značenje.** Definicije navedenih pojmova citiramo:

"26. promet u krajnjoj potrošnji je izdavanje računa od strane obveznika fiskalizacije računa prema građanima odnosno potrošačima neovisno o načinu naplate, ako ovim Zakonom nije uređeno drukčije..."

29. računom se smatra račun izdan u krajnjoj potrošnji."

Dakle, pojam račun u *ZoF-u* rezerviran je za račun koji obveznik fiskalizacije izdaje građanima, odnosno krajnjem potrošaču, o čemu treba voditi računa kada se čitaju odredbe *ZoF-a*

ističemo...

Pojam "račun" (odnosno "račun UKP")⁶, odnosi se na račun koji se izdaje građaninu, odnosno krajnjem potrošaču neovisno o načinu plaćanja.

Iz navedenih definicija osim činjenice da je u obvezu fiskalizacije računa UKP uključen i promet ostvaren izravno na žiro račun, treba istaći da se ova fiskalizacija više ne bavi računima izdanim drugim obveznicima fiskalizacije. U takvim slučajevima propisana je obveza izdavanja eRačuna, te se fiskalizacija obavlja pomoću potpuno odvojenog i posebnog sustava fiskalizacije eRačuna.

2.2. Obveznik

U prethodnom poglavlju pojasnili smo što znači pojam račun ili račun UKP, te da se taj račun izdaje za promet u krajnjoj potrošnji.

⁶ Obzirom da vidimo problem u uočavanju izraza račun u odnosu na izraz eRačun, za potrebe pisanja ovog članka odlučili smo se uvesti izraz "račun UKP" kako bismo osigurali uočavanje činjenice da su račun i eRačun različiti pojmovi ne samo po pitanju medija na kojem se izdaju, već i njihovih primatelja, te modela fiskalizacije koje je potrebno obaviti po njihovu izdavanju, odnosno zaprimanju.

U ovom poglavlju pojašnjavamo tko su obveznici izdavanja takvih računa, te kada stupa na snagu obveza fiskalizacije računa UKP

Prema članku 2. stavku 11. točki 21. *ZoF-a*, **obveznik fiskalizacije računa UKP je**

- obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema propisu kojim se uređuje porez na dohodak te
- obveznik poreza na dobit prema propisu kojim se uređuje porez na dobit.

Definicija tko se smatra obveznikom fiskalizacije nije se promijenila u odnosu na definiciju danu Starim Zakonom, pa se na prvi pogled čini da nema promjena u obvezi fiskalizacije računa UKP, u odnosu na fiskalizaciju prometa gotovinom. No, obzirom da je da su do sada obveznici fiskalizacije obvezu fiskalizacije mogli izbjeći jednostavnim izbjegavanjem naplate u prometu koji se smatra gotovinskim, naglašavamo da to više nije tako, te da bilo koja prodaja građaninu, pa tako i prodaja dotrajale dugotrajne imovine vlastitom zaposleniku stvara obvezu provođenja fiskalizacije računa UKP.

Na *Savjetovanju* je tako istaknuto da **obveza provođenja fiskalizacije računa UKP postoji i u slučaju kada porezni obveznik zaposleniku isporučuje rabljeni mobitel.** Također je naglašeno da porezni obveznik kod kojeg se javljaju oba načina izdavanja računa moraju biti spremni na obavljanje oba postupka fiskalizacije neovisno o broju računa koji se izdaje.

ističemo...

Obvezu fiskalizacije imat će svi obveznici fiskalizacije iz članka 2. stavka 11. točke 21. koji isporuče dobra i usluge bilo kojem građaninu, odnosno krajnjem potrošaču, što upućuje na će biti malo obveznika koji se neće morati pripremiti i za fiskalizaciju računa UKP.

2.3. Obveza

Odredba *ZoF-a* koja propisuje obvezu fiskalizacije računa UKP dana je u članku 6. *ZoF-a*:

"Obveznik fiskalizacije računa provodi fiskalizaciju računa na plaćenog gotovinom, karticama, transakcijskim računom i na ostale načine prema odredbama ovoga Zakona."

Iz same definicije jasno je da obveza fiskalizacije prema citiranoj odredbi uključuje sve načine naplate računa, a iz definicije pojma računa jasno je da se radi isključivo o računu izdanom u krajnjoj potrošnji, odnosno računu izdanom građaninu, odnosno krajnjem potrošaču. No, kako ne bi došlo do zabune oko načina primjene ove odredbe, treba naglasiti da na njezin sadržaj ima učinak odredba članka 80. *ZoF-a* koja propisuje trenutak stupanja na snagu. U nastavku usporedno prikazujemo odredbu iz članka 6. korigiranu odredbom članka 80. Zakona, te pojašnjavamo učinak na obvezu fiskalizacije.

TELEFON ZA KONZULTACIJE**Ponedjeljkom i četvrtkom**

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

Usporedni prikaz obveze fiskalizacije računa UKP

Tekst članka 6. ZoF-a koji je u primjeni	
do 31. prosinca 2025.	od 1. siječnja 2026.
Obveznik fiskalizacije računa provodi fiskalizaciju računa naplaćenog gotovinom, karticama i na ostale načine prema odredbama ovoga Zakona.	Obveznik fiskalizacije računa provodi fiskalizaciju računa naplaćenog gotovinom, karticama, transakcijskim računom i na ostale načine prema odredbama ovoga Zakona.

Dakle, premda je ZoF u potpunosti promijenio fokus s fiskalizacije prometa u gotovini na fiskalizaciju računa u krajnjoj potrošnji, do kraja 31.12.2025. godine definicija obveze provođenja ovog modela fiskalizacije ne uključuje riječ transakcijski račun. Riječ "transakcijski račun" definiciju navedene obveze uključuje se s 1. siječnja 2026. što praktički znači da fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji naplaćenih preko transakcijskog računa započinje s tim datumom.

ističemo...

Fiskalizacija naplate računa UKP naplaćenog preko transakcijskog računa započinje 1. siječnja 2026. godine.

Kao promjenu u vezi načina naplate treba napomenuti i **ukidanje čeka kao načina plaćanja obzirom da ček više nije u optjecaju u RH.**

To, zapravo znači da se u razdoblju od 1. rujna 2025. do 31. prosinca 2025. opseg obveze fiskalizacije ne mijenja u odnosu na onaj iz Starog Zakona koji se odnosio na fiskalizaciju prometa u gotovini. No, ipak određene promjene u tehničkom pogledu obveznici fiskalizacije trebat će uvesti već 1. rujna. ove godine. U nastavku govorimo koje smo sve promjene uočili u odredbama ZoF-a, a koje se odnose na fiskalizaciju računa UKP.

2.4. Izuzeća (iznimke)

I u odredbama ZoF-a predviđena su oslobođenja, odnosno izuzeci od obveze fiskalizacije računa UKP, te je veći dio ostao nepromijenjen u odnosu na odredbe Starog zakona. I dalje se radi o oslobođenjima za djelatnosti kod kojih se ostvareni promet mogu učinkovito pratiti putem mjerljivih veličina (kao primjerice mjerenje potrošnje) ili na duge načine. Dakle, radi se o funkcijskim oslobođenjima koji ovise o načinu na koji se određena djelatnost obavlja, a ne institucijskim oslobođenjima.

ističemo...

Koje je praktično značenje ovog funkcijskog oslobođenja, odnosno izuzeća pojašnjeno je u poglavlju 2.4.1. ovog članka.

Izuzeća od obveze fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji propisana su člankom 4. ZoF-a. U nastavku dajemo usporedni pregled izuzeća danih odredbama članka 4. ZoF-a sa izuzećima iz članka 5. Starog Zakona.

Usporedni pregled izuzeća od fiskalizacije računa UKP

Članak 5. Starog Zakona	P*	Članak 4. ZoF-a
Iznimno od članka 3. ovoga Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za ostvarene promete u sljedećim djelatnostima:	vidi. 2.4.1.	Iznimno od članka 3. ovoga Zakona obveznik fiskalizacije računa nije u obvezi provoditi fiskalizaciju računa za ostvarene promete u sljedećim djelatnostima:
1) priređivanje lutrijskih igara, igara kladenja, igara u kasinima i na automatima za igre na sreću i zabavu te zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama,	vidi. 2.4.2.	1) priređivanje lutrijskih igara, igara kladenja, igara u kasinima i na automatima za igre na sreću i zabavu te zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama
2) prodaja u kojoj se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica,	vidi. 2.4.3.	(nije iznimka prema ZoF-u - za početak primjene vidi poglavlje 2.4.3.)
3) prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima,	vidi. 2.4.4.	4) prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima
4) prodaja karata ili žetona za cestovni lokalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu sukladno odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaja karata ili žetona u zračnom, željezničkom i linijskom obalnom pomorskom prometu,	vidi. 2.4.5.	3) prodaja karata ili žetona za komunalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu sukladno odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaja karata ili žetona u zračnom, željezničkom, linijskom obalnom pomorskom prometu i na skelnim prijelazima na unutarnjim vodama
5) naplata cestarine,	≡	4) naplata cestarine
6) punjenje naftnim derivatima aviona na avioservisima,	≡	5) punjenje naftnim derivatima aviona na avioservisima
7) prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu,	≡	6) prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu
8) pružanje bankovnih usluga i usluga osiguranja,	vidi. 2.4.6.	7) pružanje bankovnih usluga, usluga osiguranja i mjenjački poslovi
9) vođenje središnjeg depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira i središnjeg registra financijskih instrumenata,	vidi. 2.4.7.	8) poslovi koje obavlja središnji depozitorij vrijednosnih papira i središnja druga ugovorna strana
10) ostvareni promet evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, javne komunikacijske usluge i slično) od energetske, komunalnih, elektroničkih komunikacija i drugih pravnih osoba	≡	9) ostvareni promet evidentirani preko mjernih instrumenata za potrošnju električne energije, plina, vode, javne komunikacijske usluge i slično od energetske, komunalnih, elektroničkih komunikacija i drugih pravnih osoba

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 130⁰⁰ EUR + PDV

T: 01 / 49 21 737

Članak 5. Starog Zakona	P*	Članak 4. ZoF-a
11) provođenje zdravstvene zaštite (sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite do pune cijene zdravstvene usluge, kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i izdavanje lijekova na recept).	≡	10) provođenje zdravstvene zaštite što obuhvaća sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite do pune cijene zdravstvene usluge, kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i izdavanje lijekova na recept
(nova iznimka: primjena od 1. rujna 2025)	vidi. 2.4.8.	11) veterinarska djelatnost, provođenja mjera kontrole bolesti životinja propisanih Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametličkih bolesti i njihovu financiranju, koju krajem godine za slijedeću godinu donosi ministar nadležan za poslove poljoprivrede, a koje se provode izvan veterinarske ambulante (na terenu) te se dokumentiraju posebnim evidencijama i izvješćima
(nova iznimka: primjena od 1. rujna 2025)		12) prodaja robe u zrakoplovima na letovima te
(nova iznimka: primjena od 1. siječnja 2026)		13) provedba ovrhe na novčanim sredstvima koja se provodi na temelju posebnog propisa.

Napomene uz usporedni prikaz:

- U stupcu P naznačen je broj poglavlja u kojem je obrazložen učinak promjene. Kod stavki koje su brisane ili su nove u usporednom stupcu pojašnjen je razlog zbog čega ne postoji usporedni podatak
- "≡" je oznaka za identično

2.4.1. Opća pravila

Opća pravila za iznimke nisu se promijenila, premda bi se iz promjene preambule nabrojanih iznimki odredbe ZoF-a moglo zaključiti drugačije. Tako je prema Starom zakonu, obveznici koji obavljaju navedenu djelatnost nisu se smatrali obveznikom fiskalizacije za ostvarene promete u nabrojanim djelatnostima, dok nova odredba određuje da obveznici fiskalizacije nisu u obvezi provoditi fiskalizaciju za račune izdane u djelatnostima koje su nabrojane u toj odredbi.

Međutim, iz odgovora danih u okviru *Savjetovanja* proizlazi da smisao navedenih iznimki nije izmijenjen što proizlazi iz odgovora danog u okviru *Savjetovanja* čiji relevantni dio citiramo:

"U dijelu obavljanja oslobođene djelatnosti, porezni obveznik uopće ne smatra obveznikom fiskalizacije računa te stoga nije obavezan niti donijeti interni akt, niti uspostaviti način numeriranja računa, kao ni izvršiti prilagodbu sadržaja računa." (odgovor 371.).

Treba naglasiti da je iz odgovora danih na *Savjetovanju* jasno da numeriranje računa sukladno Zakonu o fiskalizaciji **ne mora biti prilagođeno za račune izdane za oslobođenu djelatnost.**

To znači da u slučaju kada poduzetnik koji se primjerice bavi isključivo prodajom karata ili žetona za komunalni linijski prijevoz putnika prijevozom (djelatnost oslobođena člankom 4. stavkom 1. točkom 3. ZoF-a), za račune koje izdaje krajnjem potrošaču odnosno građaninu, ne treba obavljati fiskalizaciju računa, niti imati numeraciju računa predviđenih ovim zakonom, jer za taj račun ne mora primijeniti niti jedno drugo pravilo propisano ZoF-om.

Međutim, ako taj isti poduzetnik obavi neku isporuku koja nije oslobođena, primjerice prodaju službeni rabljeni mobitel vozaču koji ga je koristio, račun koji je dužan ispostaviti biti će račun izdan u krajnoj potrošnji, te fiskaliziran prema pravilima fiskalizacije računa UKP. To znači da će u tom trenutku za takav račun poduzetnik morati primijeniti sva pravila koja se odnose na fiskalizaciju računa UKP, uključujući numeraciju računa koja se obavlja temeljem pravila donesenih internim aktom.

Kako ne bi nastala zabuna oko primjene izuzeća u slučaju kada obveznik fiskalizacije obavlja i djelatnost koja je izuzeta od obveze fiskalizacije i onu koja nije, u zadnju, usvojenu verziju ZoF-a uključeno je posebno poglavlje pod nazivom **"Obveza fiskalizacije računa različitih djelatnosti" i pripadajući članak 5. koji glasi:**

"Ako obveznik fiskalizacije računa ostvaruje promet od različitih djelatnosti, izuzet je od obveze fiskalizacije računa samo za djelatnosti taksativno propisane člankom 4. ovoga Zakona."

Na pitanje postavljeno u sklopu Savjetovanja o provedbi izuzeća u slučaju kada isti račun sadrži djelatnosti na koje se primjenjuje fiskalizacija i one na koje se ne primjenjuje fiskalizacija odgovoreno je na slijedeći način:

"Ukoliko se na istom računu nalaze i isporuke koje podliježu fiskalizaciji i one izuzete, potrebno je provesti fiskalizaciju računa za cijeli račun ili se mogu ispostaviti dva odvojena računa."

Detaljan primjer obveznika fiskalizacije koji obavlja i oslobođenu djelatnost i onu za koju je potrebno izdavati i fiskalizirati račune dan je u odgovoru koji se odnosi na obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, a koji prenosimo u poglavlju 2.4.4. ovog članka.

Ovdje je bitno naglasiti i da je u sklopu *Savjetovanja* upućen velik broj pitanja **da li se navedena izuzeća primjenjuju i na obvezu izdavanja eRačuna.** U vezi navedenog dano je više jednoznačnih odgovora, u kojem je navedeno da se izuzeća propisana u članku 4. ZoF-a odnose isključivo na B2C segment odnosno na izdavanje računa u krajnoj potrošnji pa se ovog članka nikako ne mogu primijeniti na situaciju izdavanja računa u B2B segmentu.

ističemo...

Izuzeća iz članka 4. primjenjuju samo na fiskalizaciju računa u krajnoj potrošnji, što znači da se ne primjenjuju kod obveze fiskalizacije eRačuna u slučaju kada se kao kupac pojavi poduzetnik ili neka druga pravna ili fizička osoba koja se ne smatra građaninom, odnosno krajnjim potrošačem.

2.4.2. Priređivanje lutrijskih igara...

Premda je tekst izuzetka za djelatnost priređivanja lutrijskih igara, igara kladjenja, igara u kasinima i na automatima za igre na sreću i zabavu te zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama u odredbe ZoF-a identičan odredbi koja je propisana u Starom zakonu, za primjenu ovog oslobođenja smatramo korisnim prenijeti odgovor sa *Savjetovanja* koje se odnosi na tombolu koju priređuje neprofitna organizacija:

“Sukladno članku 20. stavku 1. Zakona o igrama na sreću ne-profitna pravna osoba sa sjedištem na području Republike Hrvatske može prigodno jednokratno, jedanput godišnje, prirediti tombolu radi prikupljanja sredstava za financiranje djelatnosti koje su određen općim aktima priređivača. Obzirom da je tombola lutrijska igara na sreću na priređivanje iste odnosi se oslobodjenje iz članka 4. Nacrta prijedloga zakona.”

2.4.3. Ukidanje iznimke za maloprodaju dnevnog tiska duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica

U Pojašnjenju je navedeno da se radi sveobuhvatne kontrole i uvida u poslovanje poreznih obveznika **uvodi obveza fiskalizacije za promete koji se odnose na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, istovremeno s propisivanjem obveze izdavanja računa odredbama posebnog propisa.**

U dijelu Pojašnjenja pod c) Posljedice koje će donošenjem Zakona navedeno je da **obveza fiskalizacije računa UKP** u navedenoj djelatnosti počinje 1. siječnja 2026. Međutim, treba naglasiti da je navedena odredba izostavljena iz izuzetaka pobrojanih u članku 4. ZoF-a, te da ta činjenica nije korigirana u članku 80. ZoF-a koja propisuje odgodu primjene, niti postoje prijelazna odredba koja bi produžila primjenu izuzetka, pa proizlazi da ZoF uvodi u ovoj djelatnosti obvezu fiskalizacije od 1. rujna 2025.

Obzirom da se radi o načinu korigiranja odredbe kod kojeg je moguće da obveza primjene od 1. rujna 2025. rezultat propusta prijelaznih odredbi ZoF-a, kako bi se otklonila dvojba oko datuma početka primjene fiskalizacije u navedenoj djelatnosti, smatram uputnim da se Porezna uprava–Ministarstvo financija o tome izjasni mišljenjem.

2.4.4. Prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda OPG-a

Puni naziv izuzetka od obveze fiskalizacije je prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima.

Obzirom na kompleksnu prirodu ove djelatnosti kod koje osoba koja ju obavlja može, ali i ne mora biti obveznik poreza na dobit ili obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, Porezna uprava je u okviru *Savjetovanja* dala kompleksan odgovor, koji uključuje i primjenu navedenog oslobodjenja. Odgovor dan na *Savjetovanju* citiramo u cijelosti:

*“Kada govorimo o fiskalizaciju u krajnjoj potrošnji (B2C) obveznici primjene su obveznici poreza na dohodak i poreza na dohodak od samostalne djelatnosti. Stoga **OPG koji istovremeno nije obveznik poreza na dobit ili obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti nije obveznik fiskalizacije u krajnjoj potrošnji.***

*Međutim ako **OPG je obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznik poreza na dobit glede fiskalizacije u krajnjoj potrošnji primjenjuje izuzeće od obveze izdavanja računa** prema odredbama OPZ-a i izuzeće od fiskalizacije računa. Izuzeće se kod ovih OPG-a odnosi **samo na prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima.***

U ostalim prometima u krajnjoj potrošnji ovaj OPG obveznik je i izdavanja računa i provedbe fiskalizacije računa.

*Napominjemo da OPG koji je obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti ili obveznik poreza na dobit **ako izdaje račun drugoj osobi koja se smatra primateljem eRačuna, a ne postoji izuzeća od obveze izdavanja računa, mora izdavati eRačune i provoditi fiskalizaciju izdanih eRačuna. Isto tako navedeni OPG se smatra primateljem eRačuna.***

OPG koji ima dopunske djelatnosti mora biti obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti a time i obveznik fiskalizacije računa u B2C segmentu. Izuzeće se kod ovih OPG-a odnosi samo na prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima. U ostalim prometima u krajnjoj potrošnji ovaj OPG obveznik je i izdavanja računa i provedbe fiskalizacije.”

2.4.5. Prodaja karata ili žetona za komunalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu

Puni naziv ovog izuzetka od obveze fiskalizacije računa UKP je prodaja karata ili žetona za komunalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu sukladno odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaja karata ili žetona u zračnom, željezničkom, linijskom obalnom pomorskom prometu i na skelnim prijelazima na unutarnjim vodama.

ističemo...

Premda je slično oslobodjenje bilo propisano i u Starom Zakonu, promjene koje su uvedene nisu samo kozmetičke.

Tako promjena u prvom dijelu rečenice kod koje je **izraz “cestovni lokalni linijski prijevoz putnika” promijenjen u “komunalni linijski prijevoz putnika”** vjerojatno ne donosi promjenu u opsegu njegove primjene. Naime, komunalni linijski prijevoz putnika prema članku 4. stavku 1. točki 22. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu (Nar. nov., br. 98/19–136/24) definiran je kao javni cestovni

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: **130⁰⁰ EUR + PDV**
T: **01 / 49 21 737**

prijevoz putnika na komunalnim linijama unutar područja isključivo jedne jedinice lokalne samouprave koji se uređuje sukladno navedenom Zakonu, propisima o komunalnom gospodarstvu i sukladno Uredbi (EZ) br. 1370/2007 i koji nema obilježja drugih prijevoza. Iz odgovora danog u okviru *Savjetovanja* jasno je da je u ovo oslobodjenje uključen i **prijevoz putnika cestovnim turističkim vlakom kod kojeg način obavljanja prijevoza putnika rješenjem, a na zahtjev prijevoznika, određuje nadležno upravno tijelo za promet u jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu.**

U slučaju postojanja dodatnih nejasnoća u vezi promjene u izrazu koji se koristi, potrebno je uputiti upit savjetnicima Ministarstva financija–Porezne uprave.

ističemo...

U okviru navedenog izuzetka dodano je i **oslobodjenje za prodaju karata ili žetona za skelne prijelaze u unutarnjim vodama koje stupa na snagu 1. siječnja 2026.**

2.4.6. Uvedeno izuzeće za mijenjačke poslove

U točku izuzeća od fiskalizacije računa UKP koje se odnosi na pružanje bankovnih usluga i usluga osiguranja **uključeni su i mijenjački poslovi.** Iz članka 80. *ZoF-a* jasno je da navedeno oslobodjenje stupa na snagu 1. siječnja 2026.

ističemo...

Od 1. siječnja 2026. od obveze fiskalizacije računa UKP oslobođeni su i mijenjački poslovi.

2.4.7. Poslovi koje obavlja središnji depozitorij vrijednosnih papira i središnja druga ugovorna strana

Izuzeće za vođenje središnjeg depozitorija nematerijalnih vrijednosnih papira i središnjeg registra financijskih instrumenata **od 1. rujna 2025. godine promijenjeno je u izuzeće za poslove koje obavlja središnji depozitorij vrijednosnih papira i središnja druga ugovorna strana.**

U slučaju nejasnoće oko primjene ovog oslobodjenja obveznik fiskalizacije koje obavlja navedenu djelatnost upit treba postaviti savjetnicima Ministarstva financija–Porezne uprave izravno ili posredovanjem HANFE.

2.4.8. Ostala nova izuzeća

Osim mjenjačkih poslova dodane su još tri nove iznimke i to:

- **s primjenom od 1. rujna 2025:**
 - veterinarska djelatnost, provođenja mjera kontrole bolesti životinja propisanih Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju, koju krajem godine za narednu godinu donosi ministar nadležan za poslove poljoprivrede, a koje se provode izvan veterinarske ambulante (na terenu) te se dokumentiraju posebnim evidencijama i izvješćima
 - prodaja robe u zrakoplovima na letovima te
- **s primjenom od 1. siječnja 2026:**
 - provedba ovrhe na novčanim sredstvima koja se provodi temeljem posebnog propisa.

2.5. Odredbe o računu i certifikat

Premda je u odgovorima u okviru *Savjetovanja* naglašeno da fiskalizacija računa u krajnjoj potrošnji postoji u tom obliku već 12 godina, te programsko rješenje za provođenje ovog oblika fiskalizacije već postoji, *ZoF-om* uvedene su i neke promjene u samoj tehnici provedbe fiskalizacije računa UKP, o čemu pišemo u nastavku.

2.5.1. Sadržaj računa, oznaka operatera, broj računa i sljednost

Sadržaj računa u krajnjoj potrošnji propisan je člankom 7. *ZoF-a*. Prema navedenom članku za potrebe provedbe fiskalizacije računa, osim podataka propisanih propisima kojima se uređuje obveza izdavanja računa, račun mora sadržavati podatke:

- 1) vrijeme izdavanja (sat i minuta),
- 2) oznaku operatera,
- 3) oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, transakcijski račun, ostalo,
- 4) Jedinstveni identifikator računa,
- 5) Zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije računa i
- 6) QR kod.

Stavkom 2. istog članka *ZoF-a* naglašeno je da navedeni **podaci na računu moraju biti iskazani točno i potpuno.**

ističemo...

Ova pravila nisu doživjela suštinske izmjene u odnosu na članak 9. Starog zakona, osim izmjena povezanih sa promjenom fokusa s fiskalizacije prometa u gotovini na fiskalizaciju računa UKP neovisno o načinu naplate, te **ukidanja oznake naplate čekom, obzirom da ček više nije u optičaju u RH.**

Prema odredbama članka 8. *ZoF-a* **oznakom operatera smatra se** oznaka osobe koja je izdala račun, koja se iskazuje na računu. Navedenu oznaku, obveznik fiskalizacije dužan je povezati s OIB-om operatera u internom aktu koji predočuje za potrebe poreznog nadzora, te ga dostaviti pri provedbi fiskalizacije računa u Sustav za fiskalizaciju kao element računa.

I u *ZoF-u* je ponovljeno da se iznimno kao OIB operatera može dostaviti OIB obveznika fiskalizacije računa, ako se radi o djelatnostima fizičkih osoba, o izdavanju računa putem samonaplatnih uređaja te u ostalim slučajevima u kojima nije moguće dostaviti OIB operatera iz stavka 2. ovoga članka.

ističemo...

Niti navedene odredbe nisu promijenjene, osim ukidanja pojma "naplatni uređaj" te ostalim promjenama koja su posljedica brisanja pojma "prometa u gotovini".

Odredbe članka 9. stavka 1. *ZoF-a* i dalje propisuju da se **broj računa u polju broj računa treba iskazati u tri dijela i to:**

- 1) numerički broj računa
- 2) oznaka poslovnog prostora i
- 3) broj uređaja za izdavanje računa.

Prema stavku 2. istog članka numerički broj računa mora slijediti neprekinuti numerički redoslijed, bez praznina, po svakom poslovnom prostoru ili po uređaju za izdavanje računa u poslovnom prostoru.

ističemo...

Gore navedene odredbe jednoznačno su propisane i u Starom zakonu.

No značajnu izmjenu donosi odredba članka 9. stavke 4. *ZoF-a* koja propisuje da **neprekinuti numerički redosljed svake kalendarske godine odnosno u svakom poreznom razdoblju može krenuti od bilo kojeg broja**, po svakom poslovnom prostoru, odnosno po uređaju za izdavanje računa u poslovnom prostoru uz poštivanje pravila sljednosti.

Ovo je značajna promjena u odnosu na odredbu u Starom zakonu kod koje je svake godine broj računa počinjao sa brojem 1. Sada primjerice dio koji se odnosi na numerički broj računa u 2026. godini može početi i sa 20260001. Ovdje treba naglasiti da ne preporučamo tako prikazani numerički broj računa (20260001) razdvajati razmakom, crtama ili nekim drugim znakom, obzirom da bi takvo postupanje, ako ga mišljenjem ne odobri Ministarstvo financija–Porezna uprava, moglo biti smatrano pogreškom u načinu iskazivanja broja računa za što su propisane novčane kazne.

Pravila sljednosti numeričkih brojeva računa i dalje je potrebno odrediti internim aktom, a navedeno naglašavamo u slijedećem poglavlju.

2.5.2. Obveza donošenja internog akta

Odredbama članka 9. stavka 3. *ZoF-a* propisana je obveza određivanja pravila na temelju kojih je iskazan broj računa i to:

- pravila sljednosti numeričkih brojeva računa,
- popis poslovnih prostora i dodijeljene oznake poslovnih prostora te
- način određivanja broja uređaja za izdavanje računa

ističemo...

Ova pravila nisu promijenjena, no treba naglasiti da ova pravila moraju na prikladan način poštivati i izdavatelji eRačuna o čemu detaljnije pišemo u poglavlju 3. ovog članka.

2.5.3. Certifikat obveznika fiskalizacije računa UKP

U svrhu provedbe postupka fiskalizacije računa člankom 10. *ZoF-a* propisuje se da je obveznik fiskalizacije računa **dužan radi provedbe fiskalizacije računa koristiti digitalni certifikat koji se u postupku fiskalizacije računa koristi za elektroničko potpisivanje elemenata računa uz obvezan OIB obveznika fiskalizacije prilikom elektroničke razmjene podataka**. Iz definicije digitalnog certifikata dane u članku 2. jasno je da digitalni certifikat izdaju pružatelji usluga povjerenja/pouzdanih pružatelja usluga povjerenja u Republici Hrvatskoj

U članku 11. *ZoF-a* propisano je da **Porezna uprava vodi podatke o obveznicima fiskalizacije računa, a prema podacima o korištenju digitalnih certifikata pri provedbi fiskalizacije računa**.

ističemo...

Više o digitalnim certifikatima pisat ćemo nakon što Ministar financija pravilnikom propiše upute o digitalnim certifikatima.

2.6. Postupak fiskalizacije računa

Odredbama članka 12. do 17. *ZoF-a* propisan je postupak fiskalizacije računa o kojem pišemo u nastavku.

2.6.1. JIR, elektronički uređaj i programsko rješenje

Odredbom članka 12. *ZoF-a* propisano je da se radi provedbe fiskalizacije računa, kada se izdaju računi koji se ostvaruju prometom u krajnjoj potrošnji, obveznik fiskalizacije računa **dužan je izdavati račune koji sadrže Jedinstveni identifikator računa prema član-ku 15. ovoga Zakona**.

Prema čl. 2. st. 1. toč. 17. **Jedinstveni identifikator računa** je alfanumerički zapis koji programski generira Porezna uprava, iz određenog seta podataka dostavljenih elemenata računa, za koji se koristi kratica–JIR, a smisao njegove dodjele računu je u činjenici da se stvara jedinstvena oznaka putem kojeg svaki kupac može provjeriti je li porez, koji on plaća prodavatelju, već prijavljen Poreznoj upravi.

Odredbama članka 13. i 14. propisano je da je obveznik fiskalizacije računa **dužan izdavati račune putem elektroničkih uređaja za izdavanje računa** koji moraju

- omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje elemenata računa,
- omogućiti vezu (internet) za elektroničku razmjenu podataka sa Sustavom za fiskalizaciju te
- sadrže programsko rješenje koje ne dozvoljava postupanje koje omogućava izbjegavanje fiskalizacije računa.

U nastavku je pojašnjeno da će se **programskim rješenjem koje omogućava izbjegavanje fiskalizacije računa** osobito će se smatrati programsko rješenje koje ima mogućnost promjene stavaka u već izdanom računu, dok stavak 3. utvrđuje da su za njegovu ispravnost odgovorni i:

- obveznik fiskalizacije računa te
- proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja.

Zadnjim stavkom članka 14. propisana je mogućnost testiranja fiskalizacije računa na način koji to omogućuje Porezna uprava.

ističemo...

Odredbe članka 12. do 14. su jednoznačne onima iz Starog zakona, jer se promjene odnose isključivo na prilagodbu u vezi promjene fokusa sa prometa u gotovini na krajnju potrošnju.

2.6.2. Izdavanje računa koji sadrži Jedinstveni identifikator računa

Odredbe članka 15. propisuju način izdavanja računa koji sadrži JIR. Prema navedenim odredbama:

- 1) Obveznik fiskalizacije računa prilikom izdavanja svakog računa UKP, elektronički potpisuje elemente računa te ih dostavlja u Sustav za fiskalizaciju (dalje: Sustav) putem uspostavljene elektroničke veze.
- 2) Sustav provjerava jesu li dostavljeni svi propisani elementi računa te jesu li potpisani ispravnim digitalnim certifikatom.
- 3) Daljnje postupanje ovisi da li su kumulativno ispunjeni gore navedeni uvjeti:
 - **Ako su uvjeti ispunjeni** Sustav određuje JIR, te ga putem iste elektroničke veze vraća obvezniku fiskalizacije.

- **Ako uvjeti nisu ispunjeni** Sustav umjesto JIR-a, obvezniku fiskalizacije vraća poruku o odbijanju određivanja JIR-a.

Prema stavku 5. u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, Jedinstveni identifikator računa te Zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije računa, uz ostale obvezne podatke propisane člankom 7. ovoga Zakona, ispisuju se na računu za promet u krajnjoj potrošnji, prilikom ispisa računa iz elektroničkog uređaja za izdavanje računa.

Posebnost ZoF-a u odnosu na odredbe Starog zakona je **postupak iz članka 15. stavka 6. ZoF-a koji propisuje iznimni postupak u slučaju kada gotovinom ili karticom plaća drugi obveznik fiskalizacije kojem bi inače trebalo ispostaviti eRačun**. Navedena odredba poziva se na odredbu članka 39. st 1. ZoF-a koja propisuje izuzeće od obveze izdavanja eRačuna u slučaju kada obveznik zaprimanja eRačuna plaća gotovinom ili karticama.

Ova odredba uvedena je zbog činjenice da je sada u potpunosti odvojen postupak fiskalizacije računa u krajnjoj potrošnji te izdavanja i fiskalizacije eRačuna. **Bez te iznimke obvezniku zaprimanja eRačuna i kada plaća gotovinom ili karticom ne bi se mogao više izdati račun R1 na blagajni kako je to bilo do sada**, već isključivo eRačun uz obavljanje postupka fiskalizacije eRačuna, a ne postupka fiskalizacije računa UKP.

ističemo...

Ova odredba omogućuje da se na blagajnama i dalje može postupati na sličan način kao i do sada i obvezniku zaprimanja eRačuna koji plaća gotovinom ili karticom iznimno ispostaviti račun "R1" na način da se podacima doda njegov OIB.

2.6.3. Dostava podataka o poslovnim prostorima

Postupak dostavljanja podataka o poslovnim prostorima propisan je člankom 16. ZoF-a. Tako je prema odredba navedenog članka propisano da je obveznik fiskalizacije računa dužan u Sustav za fiskalizaciju dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se izdaju računi za promet u krajnjoj potrošnji.

ističemo...

Dakle, podaci o poslovnim prostorima za poslovne prostore u kojima se izdaju isključivo eRačuni ne trebaju biti dostavljeni u Sustav za fiskalizaciju.

Podaci o poslovnim prostorima iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- 1) OIB
- 2) oznaku poslovnog prostora
 - mora biti označena na isti način kao što će se navoditi na samom računu u dijelu broja računa
- 3) adresu poslovnog prostora
- 4) tip poslovnog prostora
 - navodit će se način poslovanja internetska trgovina, pokretna trgovina i slično, ako se djelatnost obavlja na terenu ili ako se radi o povremenim mjestima obavljanja djelatnosti.
- 5) vrstu djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru
 - dostavlja se prema važećem šiframiku koji sadrži nacionalnu klasifikaciju djelatnosti.

- 6) radno vrijeme i radne dane
- 7) datum otvaranja poslovnog prostora
- 8) datum zatvaranja poslovnog prostora
 - dostavlja se ako se poslovni prostor privremeno ili trajno zatvara.
- 9) status poslovnog prostora.

Ovi podaci, prema članku 16. stavku 7. ZoF-a i dalje se dostavljaju se **elektroničkim putem korištenjem sustava ePorezna**, po pojedinom poslovnom prostoru, s početkom obveze fiskalizacije računa, a prije početka izdavanja računa. **Novost koju donosi ZoF je sadržana u stavci 8. istog članka**

ističemo...

Od 1. siječnja 2026. podaci o radnom vremenu i radnim danima mogu dostaviti putem uspostavljene elektroničke veze uz primjenu digitalnih certifikata iz članka 10. ovoga Zakona.

Što konkretno to znači i na koji način utiče na odnos računovodstvenih servisa i klijenta pojašnjavamo na Webinaru.

Nepromijenjena je ostala i obveza dostave promjene podataka na isti način kao i početno dostavljanje podataka za pojedini prostor, osobito u slučajevima:

- ako se u nekom poslovnom prostoru djelatnost prestane obavljati, ili
- obveznik fiskalizacije računa počinje obavljati djelatnost u novom poslovnom prostoru, ili
- ako promijeni djelatnost koju obavlja u poslovnom prostoru.

2.6.4. Dostava podataka o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja

Obveza dostava podataka proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja **u potpunosti je ostala nepromijenjena u odnosu na Stari zakon**. Tako prema članku 17 obveznici fiskalizacije računa UKP dužni su u Sustav za fiskalizaciju na isti način kako je propisano i za podatke o poslovnim prostorima, dostaviti podatak o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja iz članka 14. stavka 1. ZoF-a

Kao podatak dostavlja se OIB proizvođača i/ili održavatelja programskog rješenja, a ako obveznik fiskalizacije nema podatak o OIB-u, dostavlja obvezno ime i prezime / naziv, adresu, oznaku države i identifikacijski broj strane fizičke ili pravne osobe iz države u kojoj ona ima poslovni nastan.

ističemo...

Iznimka, kada se ne treba dostaviti OIB vrijedi samo kada je proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja strana fizička ili pravna osoba bez OIB-a.

2.7. Fiskalizacije prodaje putem samonaplatnih uređaja

Kako je definirano u čl. 2. st. 1. toč. 11. ZoF-a, **fiskalizacija prodaje putem samoposlužnih uređaja je postupak kojim se u Sustav za fiskalizaciju dostavljaju podaci o prodaji robe ili usluge koja se ostvaruje kao promet u krajnjoj potrošnji putem samoposlužnih uređaja**, neovisno o tome postoji li obveza izdavanja računa prema posebnom propisu

Sam postupak propisan je člankom 18. i 19. *ZoF-a* i ostao je nepromijenjen u odnosu na odredbe Starog zakona. Tako je radi postupka provedbe postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja, **obveznik fiskalizacije računa dužan**

- fiskalizirati svaku prodaju u trenutku prodaje dostavom podataka o prodaji u Sustav za fiskalizaciju.
- dostaviti podatak o svakom samoposlužnom uređaju u kojem će se ostvarivati promet u krajnjoj potrošnji.
- primijeniti na odgovarajući način odredbe koje propisuju programsko rješenje za fiskalizaciju računa (članak 14.) te postupak izdavanja računa s JIR-om (članak 15.) te odredbe o dostavi podataka o poslovnim prostorima (članak 16.)

ističemo...

Dakle, odredbe o fiskalizaciji prodaje putem samonaplatnih uređaja ostale su nepromijenjene, te će vjerojatno i sam postupak koji bi trebao propisati novi pravilnik ostati isti.

2.8. Dostava podataka o napojnici

Odredbama članka 20. *ZoF-a* propisano je da obveznik fiskalizacije računa kod kojeg je ostvarena napojnica dostavlja podatak o napojnici u Sustav za fiskalizaciju putem uspostavljene elektroničke veze na način koji je propisan za programsko rješenje za fiskalizaciju računa (članak 14.) te postupak izdavanja računa s JIR-om (članak 15.). I dalje je propisana obveza da se u evidencijama i knjigovodstvenim ispravama osigurava podatak o napojnicama.

Obzirom da i navedene odredbe ne donose značajne promjene pretpostavljamo da će Novim pravilnikom dostava podataka o napojnici biti riješena na sličan način. Novost u vezi fiskalizacije napojnice je u činjenici da je iz članka 20. stavka 4. *ZoF-a* razvidno da se napojnica sada može naplatiti i na druge načine osim gotovinom i karticama.

Naime, navedenom odredbom propisano je da se **napojnica ostvarena naplatom različitom od novčanica i kartica evidentira u Sustavu za fiskalizaciju u trenutku kada se naplata računa evidentira u knjigovodstvenim evidencijama obveznika fiskalizacije.**

Koji so konkretni učinci uvođenja napojnice plaćene na druge načine osim gotovinom i karticama, te općenito koje smo opasnosti uočili u vezi fiskalizacije napojnice pojasnit ćemo na Webinaru ukoliko dobijemo pitanje iz ove tematike, a detaljno smo o fiskalizaciji napojnice pisali u članku "**Napojnice**" koji je objavljen u časopisu RiPup 6/2024

2.9. Posebne odredbe

U ovom poglavlju citiramo čitavo poglavlje VI. Posebne odredbe, s time da smo izmijenili poredak odredbi prema važnosti promjena koje donose, a koje komentiramo iza citiranih odredbi.

2.9.1. Ukinuta fiskalizacija izdavanja pratećih dokumenata prije računa

Izdavanje pratećih dokumenata prije računa regulirano je člankom 29. *ZoF-a*:

"Ako iz bilo kojeg poslovnog razloga obveznik fiskalizacije računa prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, dužan je na njemu istaknuti »OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN.«"

U odnosu na odredbe Starog zakona vidljivo je da nisu prenijete odredbe koje propisuju fiskalizaciju pratećeg dokumenta. Time je zakonodavac uvažio brojne primjedbe o besmislenosti zadržavanja takve obveze, u svjetlu novouvedenih mehanizama kontrole izdavanja računa i njegove naplate.

ističemo...

Odredbe *ZoF-a* više NE propisuju fiskalizaciju pratećih dokumenata (ponuda i sl.)

2.9.2. Nemogućnost izdavanja računa sa JIR-om – promijenjen rok dostave

Odredbe o postupanjima kod nemogućnosti izdavanja računa koji sadrži JIR propisane su člankom 21. *ZoF-a*:

"(1) Iznimno od članka 12. stavka 1. ovoga Zakona, u slučaju prekida uspostavljene veze iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije računa dužan je izdavati račune sa sadržajem propisanim člankom 7. ovoga Zakona, bez podataka o Jedinstvenom identifikatoru računa.

(2) Obveznik fiskalizacije računa dužan je u roku od dva radna dana, računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, uspostaviti elektroničku vezu te dostaviti elemente svih izdanih računa iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Za račune izdane prema stavku 1. ovoga članka smatra se da je ispravno proveden postupak fiskalizacije računa ako se postupi u roku propisanom stavkom 2. ovoga članka.

(4) Kako bi postupanje na način propisan stavcima 1. do 3. ovoga članka bilo iznimka, obveznik fiskalizacije računa dužan je osigurati softversku i hardversku podršku koja omogućuje pravodobnu razmjenu odnosno dostavu podataka u Sustav za fiskalizaciju.

(5) Obveznik fiskalizacije računa odgovoran je za utvrđivanje odgovarajuće propusnosti mreže, a koju utvrđuje samostalno, na temelju broja poruka u sekundi u trenutku najvećeg opterećenja.

(6) Sustav za fiskalizaciju će svim dostavljenim elementima računa iz stavka 2. ovoga članka odrediti Jedinstveni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije računa kao potvrdu o zaprimljenosti naknadno dostavljenih elemenata računa."

Osim standardnih kozmetičkih izmjena među kojima je i uvedeni termin "Sustav za fiskalizaciju" umjesto upućivanja na Ministarstvo financija, poreznu upravu, smatramo da nove odredbe donose bitnu izmjenu u vezi roka propisanog u citiranom stavku 2. *ZoF-a*.

ističemo...

Smatramo da korištenje termina "dva radna dana" umjesto termina "dva dana" ima konkretan učinak na rok za obvezu naknadne dostave elemenata računa u slučaju prekida elektroničke veze.

Problem je što poimanje da se radi o radnom vremenu kao podatku za taj poslovni prostor stvara određene kontroverze koje u ovom trenutku ne možemo riješiti. Navedenu dilemu pojasnit ćemo na Webinaru.

2.9.3. Prestanak rada elektroničkog uređaja za izdavanje računa prilagođenog za provedbu fiskalizacije

Prestanak rada elektroničkog uređaja za izdavanje računa prilagođenog za provedbu fiskalizacije propisan je člankom 22. ZoF-a:

“(1) Ako dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog uređaja za izdavanje računa iz članka 13. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije računa dužan je izdavati račune koji moraju biti uvezani u knjigu računa u skladu sa stavcima 2. do 7. ovoga članka.

*(2) Uvezanu knjigu računa iz stavka 1. ovoga članka, prije početka upotrebe obveznik fiskalizacije računa **dužan je ovjeriti podnošenjem zahtjeva putem sustava ePorezna.***

*(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, obveznik fiskalizacije računa obavezan je **u roku od pet radnih dana**, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada elektroničkog uređaja za izdavanje računa, uspostaviti rad elektroničkog uređaja na način propisan člankom 13. ovoga Zakona.*

(4) U roku iz stavka 3. ovoga članka obveznik fiskalizacije računa dužan je u Sustav za fiskalizaciju dostaviti sve elemente računa za izdane račune, putem uspostavljene elektroničke veze.

(5) Sustav za fiskalizaciju će svim dostavljenim elementima računa iz stavka 4. ovoga članka odrediti Jedinstveni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije računa kao potvrdu o zaprimljenosti naknadno dostavljenih elemenata računa.

(6) Obveznik fiskalizacije računa dužan je na kopijama ispostavljenih računa iz stavka 1. ovoga članka dopisati podatak o dobivenom Jedinstvenom identifikatoru računa odmah po zaprimanju.

(7) Na način propisan u ovome članku postupa se i u slučaju potrebe zamjene opreme za uspostavu veze, nemogućnosti uspostave veze za koju je odgovoran pružatelj veze ili drugog objektivnog razloga neovisnog o volji obveznika fiskalizacije računa.”

Navedene odredbe ZoF-a sadrže uglavnom temeljne promjene o kojima smo pisali u uvodnom dijelu ovog članka, no **postoje dvije značajne promjene.**

- **promjena načina ovjeravanja uvezane knjige računa prije početka upotrebe i**
- **promjene povezane s rokom uspostavljanja rada elektroničkog uređaja.**

Tako je stavkom 2. propisano je da se uvezana knjiga računa prije početka upotrebe treba ovjeriti podnošenjem zahtjeva putem sustava ePorezna.

ističemo...

Ovjeravanje ove knjige preko sustava ePorezna novi je način ovjeravanja koji će biti u primjeni od 1. siječnja 2026.

Ovime je zakonodavac ispunio obećanje da će reagirati na prigovore dane u Savjetovanju da je način koji je tražio fizički dolazak u Nadležnu ispostavu Porezne uprave besmislen i zastario obzirom na činjenicu da su svi ostali postupci fiskalizacije digitalizirani. Međutim, činjenica da je ovaj propust nije uočen odmah dovodi do odgovode njegove primjene pa je upitno da li se knjiga uvezanih računa u razdoblju od 1. rujna 2025. do 31. prosinca 2026. treba ovjeravati na stari način, obzirom da prelaskom na odredbe ZoR-a prestaju važiti

sve odredbe iz Starog zakona, pa tako i stari način ovjeravanja ove knjige. Smatramo da bi se o navedenom trebalo izjasniti Ministarstvo financija–Porezne uprave.

I ovdje imamo istu dilemu u vezi primjene roka uspostavljanja rada elektroničkog uređaja koju ćemo pojasniti na Webinaru.

2.9.4. Provedba postupka fiskalizacije računa na područjima na kojima nije moguće uspostaviti vezu za razmjenu podataka

Provedba postupka fiskalizacije računa na područjima na kojima nije moguće uspostaviti vezu za razmjenu podataka propisana je odredbama članka 23. ZoF-a:

“(1) Ako obveznik fiskalizacije računa obavlja djelatnost ili dio djelatnosti u poslovnom prostoru koji se nalazi na području na kojem nije moguće uspostaviti vezu za razmjenu podataka sa Sustavom za fiskalizaciju, obveznik fiskalizacije računa za taj dio djelatnosti postupak fiskalizacije računa provodi izdavanjem računa iz uvezane knjige računa, sve dok se ne ostvari mogućnost veze.

(2) Nemogućnost uspostave veze za razmjenu podataka obveznik fiskalizacije računa dokazuje potvrdom Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti s rokom važenja od godine dana.”

Osim temeljnih promjena koje smo pojasnili u uvodnom dijelu, jedina dodatna promjena je u nazivu agencije koja je nadležna za izdavanje potvrde koja dokazuje nemogućnost uspostave veze.

2.9.5. Ostale posebne odredbe

U nastavku citiramo ostale, dosad ne spomenute odredbe:

“Storniranje računa

Članak 24.

(1) Sve obveze propisane odredbama ovoga Zakona za izdavanje računa na odgovarajući se način primjenjuju i pri izdavanju računa za storniranje računa odnosno kod računa u kojima se iskazuje djelomičan ili cjelovit povrat robe ili usluga.

(2) Ako se po storniranju računa izvršava povrat plaćenih iznosa, moguće je provesti postupak fiskalizacije računa i po računima s iskazanim negativnim predznakom.

Obavijest o računu

Članak 25.

Obveznik fiskalizacije računa dužan je u poslovnom prostoru (zatvorenom) na svakom elektroničkom uređaju za izdavanje računa ili drugom vidnom mjestu istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži račun.

Obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja

Članak 26.

Iznimno od članka 25. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije računa koji provodi postupak fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja dužan je na svakom samoposlužnom uređaju istaknuti obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja.

Obveza zadržavanja računa

Članak 27.

(1) Kupac je dužan posjedovati račun na papiru ili u drugom obliku nakon izlaska iz poslovnog prostora.

(2) Kupac je dužan na zahtjev ovlaštene osobe, službenika Porezne uprave i Ministarstva financija, Carinske uprave (u daljnjem tekstu: „Carinska uprava“) pokazati račun.

Provjera računa

Članak 28.

(1) Za promet u krajnjoj potrošnji, za koji je izvršen postupak fiskalizacije računa, kupci mogu provjeriti je li njihov račun prijavljen u Sustav za fiskalizaciju u roku od 30 dana od dana izdavanja računa.

(2) Provjera se obavlja upitom na web servis dostupan na mrežnim stranicama Porezne uprave.

(3) Račune izdane u slučajevima iz članka 22. i 23. ovoga Zakona kupci mogu radi provjere dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave.”

Obveze koje proizlaze iz prije citiranih odredba ostale su nepromijenjene u odnosu na odredbe Starog zakona, no kao novinu ističemo jednu promjenu:

ističemo...

Iz članka 27. ZoF-a jasno proizlazi da račun u krajnjoj potrošnji ne mora biti isključivo na papiru, već može biti i u drugom obliku.

U odgovorima danim na *Savjetovanju* pojašnjeno je da nema nikakve zapreke da se pokaže račun izdan kroz mobilnu aplikaciju.

2.10. Odredbe o plaćanju gotovim novcem između obveznika fiskalizacije računa

Odredbe o plaćanju gotovim novcem između obveznika fiskalizacije računa propisane su odredbama članka 30. koje citiramo:

“(1) Gotovim novcem, u smislu ovoga članka, smatraju se novčanice eura i kovani novac eura i centa .

(2) Plaćanje gotovim novcem jest izravna predaja gotovog novca između sudionika u plaćanju, uplata gotovog novca na račun i isplata gotovog novca s računa.

(3) Obveznik fiskalizacije računa može plaćati gotovim novcem drugom obvezniku fiskalizacije računa, ako drukčije nije propisano posebnim zakonom:

1) za nabavu proizvoda i usluga do iznosa od 700,00 eura po jednom računu

2) za potrebe opskrbe ovlaštenih mjenjača gotovim novcem.

(4) Obveznik fiskalizacije računa može plaćati gotovim novcem građanima, osim za namjene koje se, prema propisima kojima se uređuje porez na dohodak, plaćaju putem računa građanina.

(5) Svaku isplatu gotovog novca građanima obveznik fiskalizacije računa dužan je evidentirati prema propisima prema kojima vodi poslovne knjige.

(6) Obveznik fiskalizacije računa dužan je gotov novac, iznad visine određenog blagajničkog maksimuma na temelju članka 31. ovoga Zakona, primljen tijekom dana po bilo kojoj osnovi, osim napojnice iz članka 20. ovoga Zakona, uplatiti na svoj račun otvoren kod banke istog dana, a najkasnije idućeg radnog dana.

(7) Obveznik fiskalizacije računa koji na računima u banci ima oznaku blokade zbog neizvršenih osnova za plaćanje u Očevidniku redosljeda za plaćanje ne može plaćati gotovim novcem i/ili zadržati gotov novac.

(8) Obveznik fiskalizacije računa iz stavka 7. ovoga članka dužan je primljeni gotov novac uplatiti na svoj račun za redovito poslovanje u banci odmah, a najkasnije idući radni dan.”

U odnosu na odredbe iz Starog zakona nema promjena osim brisanja mogućnosti da Ministar financija propiše posebnom odlukom propiše drugačija pravila plaćanja u gotovom novcu.

3. Izdavanje i fiskalizacija eRačuna

Kako je pojašnjeno u odgovorima danim na *Savjetovanju*, fiskalizacija eRačuna je novo rješenje. Preduvjet za ovu fiskalizaciju je razmjena strukturiranih elektroničkih računa između B2B korisnika. Izdavanje i primanje eRačuna temelji se na softverskim (programskim) rješenjima koji će istovremeno omogućiti softversko rješenje provedbe fiskalizacije (bez potrebe ljudske intervencije). Sama definicija fiskalizacije eRačuna dana je u čl. 2. st. 1. toč. 10. ZoF-a:

“Fiskalizacija eRačuna je postupak kojim se u Sustav za fiskalizaciju dostavljaju propisani podaci iz eRačuna, a koji obuhvaća fiskalizaciju izdavanja i zaprimanja eRačuna.

Model sustava fiskalizacije eRačuna grafički je prikazan u dokumentu **Usporedba F1-F2** na slijedeći način:

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE ČASOPISA RiPup SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Porezni i pravni stručnjaci, svakim radnim danom, neograničeno, bez naplate telefonskih impulsa!

RAČUNOVODSTVO
i POREZI u praksi

23
godine

**rješavamo vaše
poslovne izazove**

iz područja računovodstva,
poreza, plaća i naknada,
radnih odnosa i
trgovačkog prava

**Stručno, praktično,
brzo i točno!**

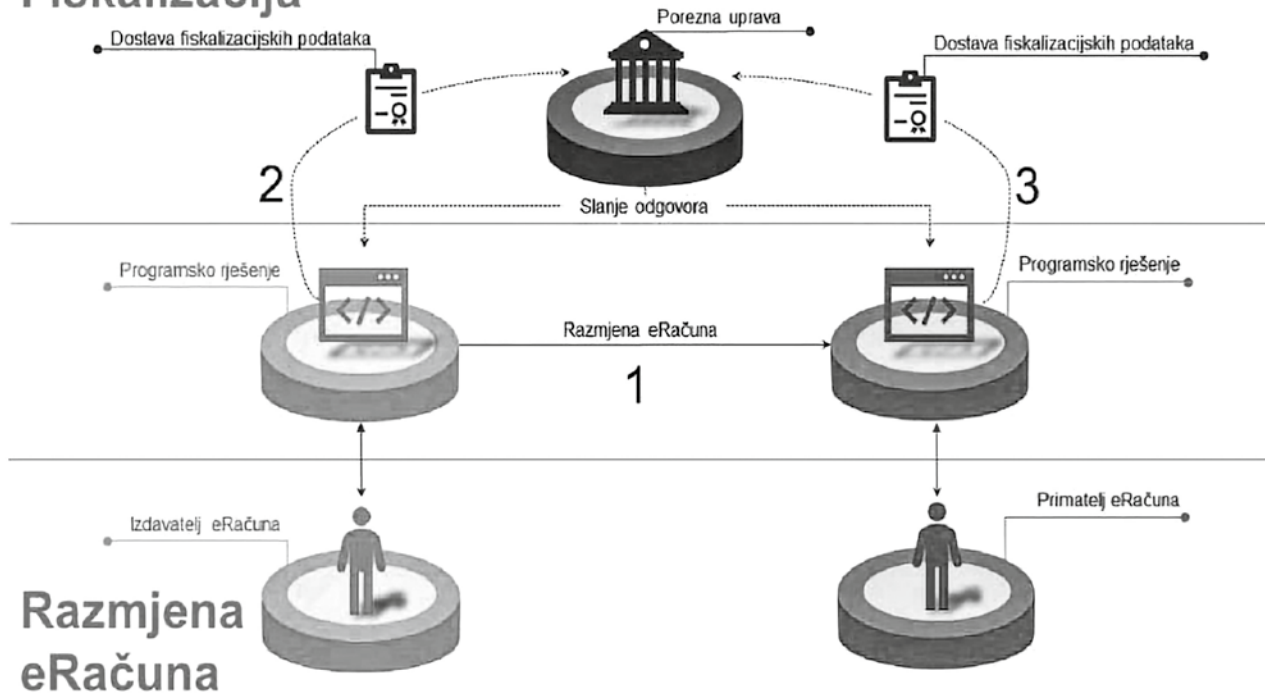
01 49 21 739

01 48 36 046

(temeljem PIN-a)

www.racunovodstvo-porezi.hr

Fiskalizacija 2.0 - model

Slika 2: Model Fiskalizacije eRačuna

- 1) Izdavatelj izdaje eRačun primatelju korištenjem programskog rješenja
- 2) Automatizirano programsko rješenje izdavatelja izdvaja set podatka iz eRačuna i šalje fiskalizacijsku poruku Poreznoj upravi
- 3) Automatizirano programsko rješenje primatelja izdvaja set podatka iz eRačuna i šalje fiskalizacijsku poruku Poreznoj upravi
- 4) Fiskalizaciju provode i izdavatelj i primatelj eRačuna čime je omogućena unakrsna provjera podataka.

Pojašnjene su i razlike ovog postupka fiskalizacije u odnosu na fiskalizaciju u krajnjoj potrošnji koje su očituju u sljedećem:

- 1) fiskalizaciju u krajnjoj potrošnji provodi samo izdavatelj računa u postupku izdavanja računa i ovjera računa u obliku JIR-a vidljiva je na računu koji se izdaje
- 2) fiskalizacija eRačuna temelji se na razmijenjenim eRačunima. Postupak fiskalizacije eRačuna provode i izdavatelj i primatelj eRačuna i postupak fiskalizacije provodi se odvojeno od postupka razmjene eRačuna. Prilikom fiskalizacije eRačuna s obzirom da se postupak provodi odvojeno na eRačunima nema ovjere Porezne uprave kao ni oznaka koje prate fiskalizirani račun kao što su JIR, ZKI i QR kod.

ističemo...

Kako bi se u odredbama *ZoF-a* razlikovalo na koji se model sustava fiskalizacije odnosi potrebno je obratiti pažnju da li se odredba odnosi na račun ili eRačun. **Samo odredbe koje se odnose na eRačun odnose se na ovaj model sustava fiskalizacije.**

3.1. Opće odredbe

U ovom poglavlju pojašnjavamo dio *ZoF-a* koji propisuje opće odredbe u vezi fiskalizacije eRačuna.

3.1.1. Opće odredbe o eRačunu

Poglavlje koje se bavi fiskalizacijom eRačuna započinje člankom 33. *ZoF-a* u čijem se prvom stavku pojašnjava da se **na odredbe iz III. dijela *ZoF-a* na odgovarajući način primjenjuju odredbe propisa Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (Nar. nov., br. 94/2018)** koji je sveobuhvatno regulirao eRačun između poduzetnika i države u postupcima javne nabave, odredbe *ZoF-a* ga dalje razrađuje za odnose između poduzetnika.

Stavcima 2. i 3. istog članka *ZoF-a* propisana su ograničenja od primjene III. dijela *ZoF-a*. Tako se odredbe III. dijela *ZoF-a*:

- ne primjenjuju na isporuke dobara ili usluga koji proizlaze iz nabave i izvršenja ugovora koji su zaštićeni propisanim stupnjem tajnosti ili koji moraju uključivati posebne sigurnosne mjere u skladu sa zakonima i drugim propisima te
- primjenjuju na eRačune koji proizlaze iz tuzemnih transakcija.

ističemo...

Tuzemna transakcija je isporuka koju izdavatelj eRačuna obavlja primatelju eRačuna i koja podliježe oporezivanju hrvatskim PDV-om, neovisno o tome je li oslobođena ili oporeziva PDV-om te svaki predujam primljen od primatelja eRačuna prije obavljene isporuke, pod uvjetom da su izdavatelj i primatelj eRačuna porezni obveznici sa sjedištem ili prebivalištem u Republici Hrvatskoj (čl.2. st. 1. toč. 34. *ZoF-a*)

3.1.2. eRačun i vjerodostojnost eRačuna

Prema čl. 2. st. 1. toč. 8. *ZoF-a*, eRačun je račun koji je izdan, poslan i zaprimljen u strukturiranom elektroničkom obliku, a koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu.

Člankom 34. *ZoF-a* propisano je da se eRačun izdan prema odredbama *ZoF-a* smatra vjerodostojnom ispravom, te da je nužno osigurati njegovu vjerodostojnost podrijetla, cjelovitost sadržaja i čitljivost od trenutka izdavanja eRačuna do kraja razdoblja za pohranu eRačuna.

Vjerodostojnost podrijetla se osigurava na način da se može nedvojbeno utvrditi identitet izdavatelja računa, a cjelovitost sadržaja podrazumijeva da sadržaj računa nije izmijenjen do kraja razdoblja za pohranu računa.

Detaljnije o eRačunu, njegovim karakteristikama vjerodostojnosti, te svim drugim aspektima eRačuna, kao i vrstama eRačuna koji se uvode pojasnit ćemo na Webinaru (vidi poglavlje 4. ovog članka).

3.1.3. Rokovi čuvanja eRačuna

Odredbama članka 35. *ZoF-a* poreznom obvezniku propisana je **obveza čuvanja izdanih i zaprimljenih eRačuna u izvornom obliku u roku od šest godina od isteka godine u kojoj su eRačuni izdani**, pod uvjetom da je za iste proveo postupak fiskalizacije eRačuna.

Protokom tog roka eRačuni će se čuvati u sklopu Sustava za fiskalizaciju u Poreznoj upravi u skladu s rokom propisanim Zakonom o računovodstvu (trenutno 11. godina). **Podaci o eRačunu biti će dostupni na zahtjev nadležnog tijela** kada za to postoji pravna osnova propisana posebnim propisom i **na zahtjev poreznog obveznika**, sukladno obvezi čuvanja porezne tajne temeljene na odredbama Općeg poreznog zakona.

3.2. eRačun

Izdavanje eRačuna danas je regulirano brojnim propisima, no zbog potrebe dodatnog glancanja regulative novom sustavu fiskalizacije, na ovom ih mjestu nećemo spominjati. U narednim poglavljima bavimo se isključivo onime što o eRačunu propisuju odredbe *ZoF-a*.

3.2.1. Što je eRačun?

Definicija eRačuna dana je u čl. 2. st. 1. toč. 8. *ZoF-a*:

“eRačun je račun koji je izdan, poslan i zaprimljen u strukturiranom elektroničkom obliku, a koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu.”

Člankom 36. *ZoF-a* propisano je da svaki eRačun mora biti u skladu s EU normom. Radi se o EU normi 16931-1:2017, ali i Tehnička specifikacija osnovne uporabe eRačuna s proširenjima koju izdaje Porezna uprava, a koja opisuje način primjene i proširenja EU norme 16931-1:2017 i njezinih ispravaka, izmjena i dopuna.

Za potrebe izdavanja i razmjene eRačuna na stranicama porezna.gov.hr u dijelu koji se bavi Fiskalizacijom dostupna je “Tehnička specifikacija: Fiskalizacija eRačuna i elzveštavanje, temeljem koje se propisuju detalji sadržaja eRačuna i razmjene eRačuna temeljem navedene Eu norme.

ističemo...

Kroz odgovore na *Savjetovanju* pojašnjeno je da se elektronički oblik zaprima se u sustave i sustavi razmjenjuju eRačun. **Dakle, eRačun nije PDF, niti sličan dokument koji se može poslati na mail adresu. Email nije i ne može biti sredstvo za razmjenu eRačuna**

U tom svjetlu treba promatrati i zahtjeve povezane s arhiviranjem eRačuna koja je postala aktualna par mjeseci prije donošenja *ZoF-a*. Koje su obveze arhiviranja do sada zaprimljenih eRačuna, te kakva postupanja se mogu očekivati od Poreznog nadzora pojasnit ćemo na Webinaru (vidi poglavlje 4. ovog članka).

3.2.2. Razmjena eRačuna

Razmjena eRačuna definirana je čl. 2. st. 1. toč. 29. i čl. 37. *ZoF-a*.

ističemo...

Razmjena eRačuna obuhvaća izdavanje eRačuna i zaprimanje eRačuna, a obavlja se putem pristupnih točaka.

Prema čl. 2. st. 1. toč. 25. *ZoF-a*, **pristupna točka** je porezni obveznik ili informacijski posrednik koji ispunjava sve tehničke uvjete za razmjenu eRačuna i/ili fiskalizaciju eRačuna i/ili elzveštavanje i/ili uslugu MPS-a. **Pristupna točka obvezna je omogućiti sigurnu razmjenu podataka između izdavatelja i primatelja eRačuna** na način da osigurava standardizirane formate, protokole i interoperabilnost između različitih sustava.

Iznimno eRačuni se mogu razmjenjivati drugim tehnologijama i procedurama, uz poštivanje odredbi ovoga Zakona i osiguravanje vjerodostojnosti podrijetla, cjelovitosti sadržaja i čitljivosti od izdavanja do kraja razdoblja čuvanja eRačuna. U Pojašnjenjima je pojašnjeno da se eRačuni mogu razmjenjivati i pomoću:

- ERP sustava koji imaju ugrađene funkcionalnosti razmjene eRačuna
- Nacionalne platforme, kao što je Fina centralna platforma
- PEPOL mreža
- Direktna integracija (EDI – Electronic Data Interchange) ili EDI-FACT
- Web servisi ili API rješenja – porezni obveznici mogu razviti API rješenja za direktnu razmjenu podataka
- Cloud rješenja koja mogu obuhvaćati web aplikacije kroz koje se može odrađivati funkcionalnost razmjene eRačuna

- te bilo kojih drugih rješenja uz poštivanje odredbi ovoga Zakona i osiguravanje vjerodostojnosti podrijetla, cjelovitosti sadržaja i čitljivosti od izdavanja do kraja razdoblja čuvanja eRačuna prema propisu o PDV-u.

ističemo...

Dakle, način na koji će implementirati razvoj eRačuna za potrebe primjene ovoga Zakona nije ograničen na određeno zakonsko rješenje već dopušta različita rješenja uz uvjet da se radi o strukturiranom obliku razmjene eRačuna (Pojašnjenja).

3.2.3. Obveza izdavanja eRačuna

Člankom 38. *ZoF-a* propisano je da obvezu izdavanja eRačuna ima izdavatelj eRačuna:

- 1) porezni obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu i koji je upisan je u registar obveznika PDV-a
- 2) obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema propisu kojim se uređuje porez na dohodak i obveznik poreza na dobit prema propisu kojim se uređuje porez na dobit, koji nije upisan u registar obveznika PDV-a, a ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu
- 3) tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a nisu upisani u registar obveznika PDV-a.

ističemo...

Izdavatelj eRačuna **dužan je izdati eRačun za tuzemne transakcije koje obavlja primatelju eRačuna, osim ako je izuzet od obveze izdavanja računa prema posebnom zakonu** (čl.38. st. 2. *ZoF-a*).

U odredbi čl. 38. st. 3. *ZoF-a* propisano je da izdavatelj računa koji neovisno o tome što je izuzet od obveze izdavanja eRačuna izda račun, obavezan ga je izdati kao eRačun sa svim obvezama koje proizlaze iz odredbi ovoga Zakona.

ističemo...

Ovdje treba naglasiti da je iz same definicije izdavatelja eRačuna dane čl. 2. st. 1. toč. 15. jasno da svi izdavatelji eRačuna imaju i obvezu fiskalizacije eRačuna, iz čega jasno proizlazi da u tom slučaju izdavatelj koji je unatoč izuzeću izdao račun mora i izdati eRačun i fiskalizirati ga.

Prilikom razmjene eRačuna **identitet pristupne točke** dokazuje se putem digitalnih certifikata uz obavezan OIB kojim se potpisuje poruka čiji je sadržaj eRačun. Na temelju digitalnih certifikata obavlja se identifikacija pri izdavanju eRačuna.

3.2.4. Izuzeća od obveze izdavanja eRačuna

Odredbom članka 39. propisano je izuzeće od obveze izdavanja eRačuna u slučaju kada se za transakciju koja se plaća gotovinom ili karticom izda račun za krajnju potrošnju s dodanim OIB-om kako je propisano člankom 15. *ZoF-a*.

ističemo...

Korištenje ove odredbe nije obvezno (upotrijebljena je riječ "može") što znači da svaki obveznik izdavanja eRačuna može odlučiti da li će primijeniti ovo pravilo i izdati račun UKP s dodanim OIB-om ili obaviti fiskalizaciju kroz sustav fiskalizacije računa UKP ili će i za plaćanja gotovinom ili karticom obvezniku primanja eRačuna ispostaviti eRačun

Radi se o dodanom postupku koji omogućuje **nastavak dosadašnje prakse izdavanja takozvanih "R1" računa** kada se na blagajni kao kupac koji plaća gotovinom ili karticom pojavi porezni obveznik.

U pojašnjenjima je naglašeno da **treba voditi računa da se isti račun plaćen gotovinom i karticom od strane obveznika primanja eRačuna ne fiskalizira dva puta**, te je u tu svrhu čl. 39. st. 2. propisano da se u slučaju izdavanje računa prema pravilima iz članka 15. Zakona (račun UKP s dodanim OIB-om kupca) ne može se izdati i fiskalizirati eRačun).

3.2.5. Nemogućnost izdavanja eRačuna

Kao razlog neizdavanja računa osim izuzeća koje se javlja kao mogućnost, postoji i razlog koji proizlazi iz nemogućnosti izdavanja eRačuna. Tako je čl. 40. st. 1. propisano slijedeće:

"Izdavatelj eRačuna ne odgovara za neizdavanje eRačuna, ako se eRačun ne može izdati primatelju računa zbog nedostupnosti identifikatora u AMS-u".

U slučaju kada izdavatelj računa nema dostupan identifikator u AMS-u:⁷

- može izdati račun u papiratom obliku, te
- u Sustav za fiskalizaciju dostavlja podatke putem postupka elzveštavanja iz članka 51. ovoga Zakona.

3.2.6. Obveza zaprimanja eRačuna

Odredbom članka 41. *ZoF-a* propisana je obveza zaprimanja eRačuna. Obveznik zaprimanja e računa definiran je čl. 2. st. 1. toč. 24. *ZoF-a*:

7 Adresar metapodatkovnih servisa (u daljnjem tekstu: "AMS")—vidi poglavlje 3.3. ovog članka

“Primatelj eRačuna je

- a) *porezni obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u tuzemstvu i upisan u registar obveznika PDV-a*
- b) *obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema propisu kojim se uređuje porez na dohodak i obveznik poreza na dobit prema propisu kojim se uređuje porez na dobit, koji nije upisan u registar obveznika PDV-a, a ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište u tuzemstvu*
- c) *tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a nisu upisani u registar obveznika PDV-a koji ima obvezu zaprimanja eRačuna te provedbu fiskalizacije eRačuna.”*

ističemo...

Primatelj eRačuna dužan je zaprimiti eRačun, na način propisan člankom 37. ovoga Zakona (čl. 41. ZoF-a).

Ovdje treba napomenuti da smo primijetili određene nedosljednosti oko obveza malog poreznog obveznika koji u odredbama nije naveden, ali je često spominjan kao obveznik zaprimanja računa te kao obveznik izdavanja kao ponuditelj u okviru postupka javne nabave. Na Webinaru ćemo pojasniti naše viđenje položaja malog poreznog obveznika u smislu obveze izdavanja i primanja te fiskalizacije eRačuna.

3.2.7. Klasifikacija proizvoda po djelatnostima – KPD

U članku 42. ZoF-a pod poglavljem koje se kratko zove “KPD” propisana je **obveza svim obveznicima primjene ZoF-a da:**

- **podatak o stavci robe i usluge u eRačunu povežu s ispravnom klasifikacijskom oznakom iz KPD-a**
- **oznaku KPD-a iskažu u eRačunu šesteroznamenkastom brojčanom oznakom**

Što je KPD pojašnjeno je u čl. 2. st. 1. toč. 31. ZoF-a:

“Statistička klasifikacija jest organizirani skup određenih, iscrpnih i međusobno isključivih kategorija koje se pridružuju specifičnoj varijabli snimljenoj u nekome statističkom istraživanju ili administrativnoj bazi. Kategorije su opisane nazivima i šiframa, imaju određenu stabilnost i normativni status te se smatraju važećima tijekom određenog razdoblja. Koristi se za prikupljanje, obradu i diseminaciju statističkih podataka. U eRačunu i fiskalizacijskom setu podataka, a za potrebe ovoga Zakona koristi se važeći statistički standard Klasifikacija proizvoda po djelatnostima – KPD (u daljnjem tekstu: „KPD”).”

U vezi ove nove obveze kroz *Savjetovanje* je upućen veliki broj pitanja, ali i prigovora. Obzirom da smatramo da je uvođenje KPD-a posebno problematično, više o pristupu zakonodavca prema KPD oznakama, uočenim problemima njezina uvođenja, te eventualnim novinama u vezi njezina uvođenja govorit ćemo na Webinaru (vidi poglavlje 4. ovog članka).

3.2.8. Ponovno slanje eRačuna

Odredbama članka 43. propisan je način ispravljanja podatka na eRačunu koji ne utječe na obračun poreza.

ističemo...

Prema navedenim odredbama ispravljanje podatka koji ne utječe na obračun poreza može se izdati pod istim brojem uz obvezno navođenje podatka “indikator kopije računa”, a tako ispravljeni račun obveznici fiskalizacije eRačuna dužni su ih fiskalizirati odmah po provedenom slanju i zaprimanju.

Iz navedene odredbe proizlazi da takav ispravak nije obvezatan. Na Webinaru pojašnjavamo praktičnu primjenu ove odredbe, te razmišljanja koji su praktični primjeri takvih ispravaka, te koje su posljedice različitih mogućnosti izbora ispravljanja podataka koji ne utječu na obračun poreza.

3.3. Objava identifikatora u AMS-u

Za razumijevanje odredbi članka 44. ZoF-a bitno je upoznati se sa slijedećim pojmovima iz čl. 2. st. 1. ZoF-a:

- 1) **Adresar metapodatkovnih servisa** (u daljnjem tekstu: „AMS”) je adresar kojim upravlja Ministarstvo financija, Porezna uprava (u daljnjem tekstu: „Porezna uprava”) u kojem su sadržani identifikatori i pripadajući metapodatkovni servisi poreznih obveznika, a kojim se omogućava dostupnost podatka o adresi primatelja eRačuna.
- 19) **Metapodatkovni servis** (u daljnjem tekstu: „MPS”) je mrežna komponenta informacijskog posrednika koja omogućava objavu identifikatora poreznih obveznika primatelja eRačuna u AMS, pruža podatak o krajnjoj adresi primatelja eRačuna i podatak o poreznom obvezniku prema Listi identifikatora poreznih obveznika.
- 14) **Informacijski posrednik** je pravna ili fizička osoba kojoj je dodijeljen OIB i koja uslužno pruža usluge izdavanja i primanja eRačuna i pratećih isprava drugima i fiskalizacije eRačuna, a može pružati usluge elzvjestavanja i/ili metapodatkovnih servisa drugima.
- 13) **Identifikator poreznog obveznika** u razmjeni eRačuna je OIB ili bilo koji identifikator u skladu s EU normom.

U ovom poglavlju prenosimo odredbe povezane s navedenim pojmovima, dok u poglavlju 4. ovog članka dajemo dodatna pojašnjenja iz odgovora danih u okviru *Savjetovanja*.

3.3.1. Postupak objave identifikatora u AMS-u i dohvat podataka iz AMS-a

Odredbama članka 44. ZoF-a propisan je postupak objave identifikatora u AMS-u.

ističemo...

Radi se o **obvezi primatelja eRačuna**, koji je **dužan dostaviti podatak o identifikatoru poreznog obveznika putem kojeg će se pronaći njegova krajnja adresa za zaprimanje eRačuna.**

Primatelj eRačuna dužan je u AMS prijaviti svaku promjenu podatka vezanu uz njegovi identifikator. U slučaju da primatelj eRačuna

koristi usluge informacijskog posrednika, podatak o identifikatoru postaje javno dostupan nakon potvrde primatelja eRačuna kroz FiSkApplikaciju.

U Pojašnjenjima je o odredbama članka 44. rečeno slijedeće:

"Ovim člankom propisuje se korištenje AMS-a, kao popisa identifikatora i pripadajućih metapodatkovnih servisa poreznih obveznika kojim se omogućava razmjena eRačuna u poslovanju poreznih obveznika. Primatelj eRačuna dužan je imati objavljen identifikator u AMS-u pomoću kojeg se može pronaći njegova adresa za zaprimanje eRačuna te je obavezan putem MPS-a dostaviti podatke o identifikatoru Poreznoj upravi putem pristupne točke. Podatak o identifikatoru se objavljuje u AMS-u nakon potvrde primatelja eRačuna."

Člankom 45. ZoF-a propisano je da **podatak o krajnjoj adresi za zaprimanje eRačuna dohvaća se preko AMS-a kojem upit postavlja izdavatelj računa uz identifikator primatelja eRačuna.** Podatak o krajnjoj adresi za zaprimanje eRačuna u posjedu je pripadajućeg MPS-a.

ističemo...

Ovim člankom propisuje se način na koji izdavatelj eRačuna može pronaći primatelja eRačuna. Prije izdavanja računa izdavatelj eRačuna šalje upit u AMS s identifikatorom primatelja eRačuna te dobiva lokaciju pripadajućeg MPS koji ima podatak o krajnjoj adresi za zaprimanje eRačuna. Upitom u MPS s identifikatorom primatelja eRačuna dobiva se krajnja lokacija na koju se šalje eRačun.

3.3.2. Lista identifikatora poreznih obveznika

Lista identifikatora poreznih obveznika je lista kojoj se pristupa putem poveznice na Javnom portalu Porezne uprave, a sadrži podatke o primateljima eRačuna dostavljene web servisom putem metapodatkovnog servisa kako bi obveznici mogli razmijeniti eRačun (čl.2. st. 1. toč. 18. ZoF-a).

ističemo...

Prema čl. 46. ZoF-a, **porezni obveznik dobrovoljno odlučuje o dostavi svojih podataka** za objavu na Listi identifikatora poreznih obveznika.

Podaci koje porezni obveznik dostavlja MPS-om su: OIB, naziv, adresa primatelja eRačuna, identifikator primatelja eRačuna, naziv informacijskog posrednika, identifikator informacijskog posrednika, naziv, adresa i kontakt poslovne jedinice.

U Pojašnjenjima je za ovaj članak navedeno slijedeće:

"Ovom odredbom uređuje se način na koji porezni obveznik može kroz elektronički servis Porezne uprave ePorezna dostaviti Poreznoj upravi podatke o identifikatoru poslovnih jedinica, ako za to ima poslovnih razloga, tj. posluje s više poslovnih jedinica koje samostalno zaprimaju račune, što će biti objavljeno na listi identifikatora poslovnih subjekata koja će služiti kao pomoćna evidencija za pronalazak pojedinih poslovnih jedinica."

3.4. Fiskalizacija eRačuna

Obveza fiskalizacije eRačuna propisana je člankom 47. ZoF-a:

"Obvezu fiskalizacije eRačuna izdavatelj eRačuna i primatelj eRačuna dužni su provoditi za svaki izdani i zaprimljeni eRačun."

Izdavatelj i primatelj eRačuna dužni su radi provedbe fiskalizacije eRačuna za potpisivanje fiskalizacijske poruke **koristiti digitalni certifikat** koji u svojoj strukturi sadrži OIB osobe koja je ovlaštena dostaviti fiskalizacijsku poruku.

3.4.1. Podaci za fiskalizaciju računa

Prema članku 48. ZoF-a, **obveznik fiskalizacije eRačuna dužan je u Sustav za fiskalizaciju dostaviti podatke o:**

- 1) datumu izdavanja računa
- 2) broju računa
- 3) datumu dospijeća plaćanja
- 4) izdavatelju računa
- 5) primatelju računa
- 6) količini, vrsti isporučenih dobara, odnosno količini ili opsegu obavljenih usluga, uključujući KPD, osim u slučaju računa za predujam
- 7) datumu isporuke dobara ili obavljenih usluga ili datumu primitka predujma u računu za predujam, ako se taj datum može odrediti i razlikuje se od datuma izdavanja računa
- 8) poreznoj osnovici za svaku poreznu stopu ili izuzeće, jediničnoj cijeni bez PDV-a i svim popustima ili rabatima ako nisu uključeni u jediničnu cijenu
- 9) stopi PDV-a
- 10) iznosu PDV-a koji treba platiti, osim ako se primjenjuje poseban postupak u smislu propisa o PDV-u za koji je taj podatak isključen
- 11) broju i datumu prvobitnog računa, ako se izdaje račun, isprava ili obavijest što ga mijenja, i izričito i nedvojbeno se na njega odnosi i
- 12) broju bankovnog računa ili virtualnom broju računa izdavatelja eRačuna ili bilo kojem drugom identifikatoru koji nedvosmisleno identificira eRačun izdavatelja za plaćanje.

Napomene sadržane u eRačunu bitne za obračun PDV-a prema propisu o PDV-u dostavljaju se kao podatak u xml shemi prema EU normi.

3.4.2. Rokovi

Odredbama navedenog članka propisano je da se fiskalizacija eRačuna provodi odvojeno od izdavanja računa, no istim pravilom propisani su i **rokovi za provođenje fiskalizacije u odnosu na izdavanje i zaprimanje:**

- **fiskalizacija izdavanja eRačuna**—rok za fiskalizaciju: istovremeno s izdavanjem,
- **fiskalizacija samoizdavanje eRačuna**— rok za fiskalizaciju: najkasnije **pet radnih dana** od izdavanja, te
- **fiskalizacija zaprimanja eRačuna**—rok za fiskalizaciju: najkasnije **pet radnih dana** od primitka.

3.4.3. Podatak o oznaci operatera i poslovnom prostoru

Premda su fiskalizacija računa UKP i fiskalizacija eRačuna dva potpuno odvojena postupka, odredba čl. 48. st. 5. ZoF-a upućuje obveznike izdavatelja eRačuna da primjene pravila koja su propisana

u člancima 8. i 9. *ZoF-a* za fiskalizaciju računa UKP, a koja se odnose na:

- podatak o oznaci operatera i
- podatak o poslovnom prostoru

Ova obveza propisana je za izdavatelja eRačuna koji je

- obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema propisu kojim se uređuje porez na dohodak te
- obveznik poreza na dobit prema propisu kojim se uređuje porez na dobit,

neovisno o tome je li upisan u registar obveznika PDV-a ili nije.

Dakle, kao podatak, eRačun mora sadržavati oznaku operatera dodijeljenu na način kako to propisuju pravila za račun UKP. Smatramo, da u dijelu koji se odnosi na poslovni prostor, navedeno pravilo upućuje da su i obveznici izdavanja i fiskalizacije eRačuna obvezni iznternim aktom utvrditi sve poslovne prostore, kako one iz kojih izdaju račune UKP, tako i one u kojima se isključivo ispostavljaju eRačuni. Posredno, navedeno upućuje da obveznici izdavanja eRačuna moraju i broj računa sastaviti prema pravilima propisanim za račun UKP.

3.4.4. Nemogućnost fiskalizacije

Odredbom članka 49. *ZoF-a* propisano je da ako zbog tehničkih razloga ili prekida internetskih veza nije moguća fiskalizacija eRačuna obveznici fiskalizacije dužni su najkasnije u roku od pet radnih dana, računajući od dana kada je došlo do tehničke nemogućnosti ili prekida internetske veze, **provesti postupak fiskalizacije eRačuna.**

Obveznici primjene fiskalizacije eRačuna dužni su osigurati zadovoljavajuću softversku i hardversku podršku za razmjenu eRačuna i fiskalizaciju eRačuna, a u odgovorima danim na *Savjetovanju* ističe se da navedena odredba ističe da ovi slučajevi mogu biti samo iznimka.

3.5. Sustav elzvjestavanja

Odredbama članaka 50. do 53. *ZoF-a* propisana su pravila elzvjestavanja. Ovaj pojam definiran je u čl. 2. st. 1. toč. 6. *ZoF-a*:

“elzvjestavanje je postupak kojim se u Sustav za fiskalizaciju dostavljaju podaci o određenim isporukama u skladu s odredbama ovoga Zakona te podaci o odbijanju i naplati eRačuna”

Prema navedenim odredbama Izdavatelj eRačuna i primatelj eRačuna za provedbu postupka elzvjestavanja mogu koristiti:

- 1) *web-servis*
- 2) uslugu informacijskog posrednika
- 3) FiskAplikaciju.

Propisane obveze su slijedeće:

- **za izdavatelja računa–Isporuke za koje nije bilo moguće izdati eRačun (čl. 51):**
 - obveza dostave podataka za isporuke za koje nije bilo moguće izdati eRačun u smislu članka 40. ovoga Zakona ako se radi o trgovačkom društvu ili obrtniku ili nositelju slobodnog zanimanja kao primateljima računa (rokovi dostave prema čl. 48. st. 1. i čl. 48. st. 3 Zakona)
- **za primatelja računa–Podaci o odbijanju računa (čl. 52):**
 - obveza dostave podataka o eRačunima za koje je izvršio odbijanje u prethodnom mjesecu, **do 20-og dana u mjesecu za prethodni mjesec**
- **za izdavatelja računa–Podaci o naplati eRačuna (čl. 53):**

- obveza dostave podataka o eRačunima i onima koji su na popisu iz čl. 51., **do 20-og dana u mjesecu za prethodni mjesec**

Detaljnije o obvezama elzvjestavanja, razlozima njezina uvođenja prema Pojašnjenjima i odgovorima danim na *Savjetovanju*, učinku na organizaciju vođenja računovodstva, te najavama ukidanja određenih evidencija dajemo na Webinaru (vidi poglavlje 4. ovog članka.)

3.6. Aplikacija MIKROeRAČUN

Odredbama članaka 55. do 57. *ZoF-a* dana su **pravila korištenja Aplikacije MIKROeRAČUN** omogućava izdavanje, zaprimanje i pohranu eRačuna, kao i fiskalizaciju izdanih i zaprimljenih eRačuna.

Kako je naglašeno navedenim odredbama i u čl. 2 st. 1. toč. 4., **radi se o besplatnoj aplikaciji** koju imaju pravo koristiti i izdavatelj i primatelj eRačuna ako su zadovoljeni svi slijedeći uvjeti:

- da su korisnici sustava ePorezna,
- nisu upisani u registar obveznika PDV-a prema propisu o PDV-u i
- nisu obveznici primjene propisa o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi kao javni naručitelji.

Pristup ovoj aplikaciji i upravljanje ovlaštenjima omogućeno je putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i sustava eOvlaštenja i prihvatanja općih uvjeta korištenja aplikacije.

Iz navedenih odredbi, te članka 80. *ZoF-a* proizlazi da će aplikacija MIKROeRAČUN biti na raspolaganju:

- **za zaprimanje i pohranu od 1. siječnja 2026.**
- **za izdavanje, zaprimanje i pohranu od 1. siječnja 2027.**

Kada porezni obveznik više ne zadovoljava uvjete za korištenje aplikacije, pravo na korištenje aplikacije prestaje mu 1. siječnja nakon isteka godine kada je izgubio pravo, te u tom slučaju ima pravo preuzeti izdane i zaprimljene eRačune koji se na njega odnose u xml obliku i svim priložima razmijenjenim uz eRačun dostavljanjem podatka o svojoj pristupnoj točki u AMS. Mogućnost preuzimanja računa propisana je i nakon isteka roga čuvanja eRačuna iz članka 35. *ZoF-a*.

3.7. Informacijski posrednik

Prema čl. 2. st. 1. toč. 14. **informacijski posrednik** je pravna ili fizička osoba kojoj je dodijeljen OIB i koja uslužno pruža usluge izdavanja i primanja eRačuna te pratećih isprava drugima i fiskalizacije eRačuna, a može pružati usluge elzvjestavanja i/ili metapodatkovnih servisa drugima.

Pravila za informacijskog posrednika propisana su odredbama članaka 58. do 63. *ZoF-a*. Tako prema navedenim odredbama, **informacijski posrednik odgovara za ispravnost programskog rješenja** koje nudi za potrebe primjene ovoga Zakona, dok **porezni obveznik odgovara za ispravno izdavanje i zaprimanje eRačuna, fiskalizaciju i elzvjestavanje**. O međusobnim pravima i obvezama obveznici postupanja po ovom Zakonu i informacijski posrednici sklapaju ugovore.

Poslove informacijskog posrednika **mogu obavljati osobe koje Poreznoj upravi dostave sljedeću dokumentaciju:**

- 1) dokument u kojem su detaljno navedena sredstva implementirana u osiguravanje sigurnosti osobnih podataka u skladu s člankom 32. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka),

- 2) najnoviju verziju Certifikata za ISO/IEC 27001 u trenutku podnošenja dokumentacije,
- 3) izjavu kojom se obvezuje upravljati svojim sustavom informacija iz Europske unije i kako bi se osiguralo da nema prijenosa podataka izvan Europske unije i
- 4) izjavu u kojoj navodi opseg usluga koje pruža za potrebe provedbe ovoga Zakona.

Nakon što zadovolji gore navedeni uvjet, osoba **pristupa testiranju sukladnosti informacijskog posrednika i drugih obveznika** koji se obavlja preko Portala za testiranje sukladnosti. **Osobi koja uspješno provede testiranje izdaje se potvrda o sukladnosti.**

ističemo...

Porezna uprava objavit će na Javnom portalu **Popis informacijskih posrednika kojima je izdana potvrda o sukladnosti.**

Porezna uprava će sukladno odredbama članka 62. ZoF-a **pratiti ispunjenje uvjeta osobe za djelovanje kao informacijskog posrednika, te će u slučaju brisanja posrednika zbog prestanka ispunjavanja uvjeta o tome obavijestiti njegove korisnike.**

ističemo...

Bitno je naglasiti da **obveznici fiskalizacije eRačuna nisu dužni imati posrednika**, jer za razmjenu i fiskalizaciju eRačuna mogu imati pristupnu točku koja nije informacijski posrednik.

Postupanja u tom slučaju pojašnjena su odredbama članka 63. ZoF-a:

“(1) Pristupna točka koja nije informacijski posrednik pristupa testu sukladnosti bez obveze prethodne dostave dokumentacije iz članka 61. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od članka 60. ovoga Zakona, testom sukladnosti testirat će se pristupna točka iz stavka 1. ovoga članka za sposobnost izdavanja i zaprimanja eRačuna i komunikaciju MPS-a.

(3) Pristupna točka iz stavka 1. ovoga članka koja je prošla testiranje sukladnosti dobiva potvrdu o sukladnosti i ne objavljuje se na popisu informacijskih posrednika.”

4. Detaljnije o fiskalizaciji 2.0

U poglavlju 2. ovog članka obradili smo fiskalizaciju u krajnoj potrošnji koju propisuju odredbe drugog dijela ZoF-a, a koja se zasniva na programskom rješenju koje je u RH u primjeni već 12 godina. Premda se radi o poznatom sustavu, fokus ovog modela fiskalizacije radi značajan zaokret u **promjeni fokusa fiskalizacije sa prometa u gotovini na promet u krajnoj potrošnji.** Osim promjena koja su posljedica ove bitne promjene, uočene su i pojašnjene i druge promjene u odnosu na odredbe Starog zakona, a veći dio stupa na snagu 1. rujna 2025., te smo ih detaljno pojasnili.

U poglavlju 3. ovog članka prenijeli smo ili pojasnili sve odredbe trećeg dijela ZoF-a koji uvodi potpuno novi sustav fiskalizacije – fiskalizaciju eRačuna, uključivo odredbe povezane s obvezom izdavanja, zaprimanja i razmjene eRačuna.

Obzirom da se radi o novom sustavu čija primjena počinje 1. siječnja 2026, dok će se s testiranjem sustava započeti 1. rujna 2025., u postupku smo analize odredbi koje se odnose na taj sustav fiskalizacije, te ćemo uočene detalje, stavove i eventualne primjedbe iznijeti na Webinaru (više o tome u poglavlju 4. ovog članka).

ističemo...

Webinar koji se detaljnije bavi fiskalizacijom održat će se tijekom mjeseca srpnja, a nakon njegova održavanja na našim stranicama će biti dostupna snimka, te mogućnost naknadnog preuzimanja materijala. Za dodatne informacije s upitom se možete obratiti na mail urednistvo@ripup.hr.

Na Webinaru će autor ovog članka uz teme koje iznesene u ovom članku dodatno obraditi i slijedeće teme i/ili iznijeti stavove na slijedeća pitanja:

- 1) **Kako zakonodavac pravda potrebu za uvođenjem fiskalizacije 2.0, koji su ciljevi uvođenja, te što prema zakonodavcu očekuje obveznike primjene ZoF-a:**
 - Fiskalizacija 2.0 samo je dio promjena kojima se do 2027. planira uvesti potpuna digitalizacija poslovanja. Na webinaru ćemo pojasniti da li novi sustav donosi olakšanje ili nove obveze, te kada se očekuje konačno ukidanje papirnato račun. Pojasnit ćemo i plan ukidanja postojećih obrazaca i izvještaja, te komentirati njegovu izvedivost.
- 2) **Testiranje sustava i tehničke specifikacije:**
 - Testiranje sustava započinje 1. rujna 2025, te ćemo do tada imati detaljnije informacije o načinu provođenja testiranja. Na ovom webinaru prenijet ćemo informacije dane kroz odgovore na *Savjetovanju*, te eventualne nove informacije u vezi navedene teme.
- 3) **Detaljnije o eRačunu i njegovoj upotrebi:**
 - Kako je danas reguliran eRačun, te koje će sve vrste eRačuna postojati u sustavu fiskalizacije eRačuna, te o čemu treba voditi računa pri sastavljanju i likvidaciji eRačuna
- 4) **U kojim se sve slučajevima ne izdaje eRačun i kada se u odnosu B2B provodi fiskalizacija računa u krajnoj potrošnji?**
- 5) **Arhiva eRačuna:**
 - Kako se eRačun arhivirao do primjene odredbi ZoF-a, koji je ispravan način arhiviranja eRačuna i stavovi autora o načinu provođenja kontrole u vezi eRačuna kao vjerodostojnog dokumenta.
- 6) **KPD:**
 - Koje smo probleme uočili kod uvođenja obveze dodjele oznaka svim stavkama na izdanim računima, te iznosimo stav kako bi se u vezi ove obveze trebali postaviti računovodstveni servisi
- 7) **Organizacija odnosa računovodstvenih servisa i klijenata:**
 - Na ovom webinaru autor će usmeno iznijeti vlastiti stav o promjenama, ali i mogućnostima koje donosi sustav izdavanja i fiskalizacije eRačuna, te iznijeti temelje sustava zaprimanja, likvidacije i unosa eRačuna u poslovne knjige.
- 8) **Mali porezni obveznici i fiskalizacija eRačuna:**
 - Obzirom na uočene nedosljednosti koje su se pojavile u raspravama prije usvajanja ZoF-a, autor će iznijeti činjenice i pretpostavke u vezi položaja malog poreznog obveznika u

